

สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้

แผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้

(พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาทางการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับบททวน ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จัดทำขึ้นสืบเนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๖ ภาค ภูมิภาค ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก สำนักงานศึกษาธิการภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาคได้รับผิดชอบ ดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๖ โดยให้สำนักงาน ศึกษาธิการภาค ๕ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ อีกหน้าที่หนึ่ง ทำหน้าที่กำหนดกรอบ นโยบายและวางระบบในการบริหารภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้ สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาท การพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและกลุ่มจังหวัด โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

ประชากรได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีอาชีพ เป็นคนดีมีความสุข

พันธกิจ

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชากรทุกช่วงวัยให้เรียนรู้ตลอดชีวิตและมีทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาของประชากร
- ๓) พัฒนาศักยภาพกำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- ๔) สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕) เสริมสร้างความเข้มแข็ง สถาบันหลักของชาติ ครอบครัว ชุมชน เพื่อรองรับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์รวม

- ๑) ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสม กับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ประชากรได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญา
- ๓) กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานได้หลากหลาย และมีรายได้
- ๔) ประชากรมีคุณภาพชีวิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๕) ประชากรมีคุณภาพ ทักษะ และสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สอดคล้อง เหมาะสมกับการเสริมสร้างความมั่นคง ในแต่ละบริบท และอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม

- ๑) ร้อยละของประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมให้ส่งเสริมความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาแก่ผู้เรียนทุกระดับ ทุกสังกัด
- ๓) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา/กำลังคนที่ประกอบอาชีพให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพและมีงานทำ
- ๔) ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ๕) ร้อยละของประชากรที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีความรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑) การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามพหุปัญญา
- ๓) การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงตรงตามมาตรฐานอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน
- ๔) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๕) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในทุกระดับ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์รายประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ประชากรได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

ตัวชี้วัด

ร้อยละประชากรได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

กลยุทธ์

- ๑) ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตในทุกมิติอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย
- ๒) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุคใหม่ และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามพหุปัญญา

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ๑) หน่วยงานการศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
- ๒) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแนวทางของพหุปัญญา

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของหน่วยงานการศึกษาที่มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศ

๒) ร้อยละของประชากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา

กลยุทธ์

๑) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาทางปัญญาผ่านสื่อและการเรียนการสอนในหลักสูตร

๒) ส่งเสริม สนับสนุน การคัดกรองผู้เรียนตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญา

๓) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถความถนัดตามพหุปัญญา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงตรงตามมาตรฐานอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของกำลังคนที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

กลยุทธ์

๑) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพ

๒) พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน และการเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เกษตร และบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑) ประชากรมีจิตสำนึกและตระหนักในการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ประชากรเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) ประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) ร้อยละของประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

- ๑) เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมจิตสำนึกในการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
- ๓) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในทุกระดับ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดระบบ และการดูแลป้องกันภัย ในรูปแบบใหม่ ปลุกฝังค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ
- ๒) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

กลยุทธ์

- ๑) จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ
- ๒) จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

คำนำ

สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ได้ทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของหลายภาคส่วน เพื่อให้ได้แผนพัฒนาการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาฉบับนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลบริบทเชิงพื้นที่ สถานการณ์ แนวโน้ม และบริบทใหม่ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และทิศทางการพัฒนาภาคใต้

สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ขอขอบคุณผู้แทนหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จะเป็นแนวทางพัฒนาทางการศึกษาให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อผลักดันให้การพัฒนาการศึกษابรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ บริบทเชิงพื้นที่ของภาคใต้	๒
๑.๓ บริบทด้านการศึกษาในพื้นที่	๑๔
๑.๔ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	๑๘
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๒๒
๒.๑ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	๒๒
๒.๑.๑ แผนระดับที่ ๑	๒๒
๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๒๒
๒.๑.๒ แผนระดับที่ ๒	๒๔
๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๔
๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๔๑
๓) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๔๔
๒.๑.๓ แผนระดับที่ ๓	๔๘
๑) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๔๘
๒.๒ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓)	๕๒
๒.๓ ความสอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๕๓
๑) นโยบายรัฐบาล	๕๓
๒) นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	๕๕
๓) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องจุดเน้นด้านสุขภาพองค์รวม ของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้แผนนโยบายการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ	๕๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๓ สภาวะการณ์ด้านการศึกษาของภาคใต้	๕๘
๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา	๕๘
๓.๒ ข้อมูลคุณภาพทางการศึกษา	๖๒
๓.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคใต้	๖๘
ส่วนที่ ๔ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๗๕
ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	
๔.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)	๗๕
๔.๒ พันธกิจ (Mission)	๗๕
๔.๓ เป้าประสงค์รวม (Goal)	๗๕
๔.๔ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม	๗๕
๔.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์	๗๖
๔.๖ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ ตามประเด็นยุทธศาสตร์	๗๖
๔.๗ ความเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้	๗๙
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ	๘๐
ภาคผนวก	๘๒
ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๘๓

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	อัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคใต้	๗
ตารางที่ ๒	ข้อมูลประชากรภาคใต้ แยกตามกลุ่มจังหวัด และภาพรวมประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖)	๘
ตารางที่ ๓	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ในพื้นที่ภาคใต้	๑๔
ตารางที่ ๔	แนวโน้มความต้องการแรงงาน จำแนกตามอาชีพ ๑๐ อันดับสูงสุด ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๑๕
ตารางที่ ๕	อาชีพที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงาน เพิ่มขึ้น ๑๐ อันดับสูงสุด	๑๖
ตารางที่ ๖	อาชีพที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงาน ลดลง ๑๐ อันดับสูงสุด	๑๗
ตารางที่ ๗	แนวโน้มความต้องการแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๑๘
ตารางที่ ๘	อัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๘
ตารางที่ ๙	จำนวนสถานศึกษา ครู และผู้เรียน/นักเรียนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ จำแนกตามจังหวัด	๕๘
ตารางที่ ๑๐	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ ในพื้นที่ภาคใต้	๕๙
ตารางที่ ๑๑	ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนในพื้นที่ภาคใต้ จำแนกตามระดับการศึกษา กลุ่มอายุ รายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๖๐
ตารางที่ ๑๒	จำนวนนักเรียนพิการในพื้นที่ภาคใต้ จำแนกรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๖๑
ตารางที่ ๑๓	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตามรายวิชาและจังหวัด	๖๓
ตารางที่ ๑๔	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำแนกตามรายวิชาและจังหวัด	๖๔
ตารางที่ ๑๕	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตามรายวิชาและจังหวัด	๖๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๑๖ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำแนกตามจังหวัด	๖๖
ตารางที่ ๑๗ ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำแนกตามจังหวัด	๖๗

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
ภาพที่ ๑	แผนที่สังเขปของภาคใต้ (ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้)	๒
ภาพที่ ๒	สัดส่วนโครงสร้างการผลิต ปี ๒๕๖๖ และการขยายตัวของ GRP ภาคใต้	๖
ภาพที่ ๓	ความเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๗๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ “ภาค” เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณ หรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งได้กำหนดให้ “แผนพัฒนาภาค” เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาค ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาล เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมใน ๖ ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน ประกอบกับเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อน นโยบายสำคัญของรัฐบาลในทุกระดับ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ซึ่งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ควบคู่ไปกับการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และการวางรากฐานเพื่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเชิงพื้นที่ ประกอบกับ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดทุกจังหวัด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ และทำหน้าที่ขับเคลื่อน การศึกษาในระดับภาคและระดับจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษา แบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งส่วนราชการ กระทรวงอื่น ๆ หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงาน ศึกษาธิการภาค ซึ่งกำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๖ ภาคภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานศึกษาธิการ ภาคกลาง สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และสำนักงาน ศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาระดับภาคแบบร่วมมือ และบูรณาการที่เชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาประเทศลงสู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนงาน และโครงการ รวมทั้งกลไกการดำเนินงานด้านการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภาคและกลุ่มจังหวัด เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาประเทศและบริบทความต้องการของพื้นที่

๑.๒ บริบทเชิงพื้นที่ของภาคใต้

๑.๒.๑ สภาพทั่วไป

๑) **ที่ตั้ง** ภาคใต้ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายู ขนาบด้วยทะเลอ่าวไทยทางฝั่งตะวันออก ความยาวชายฝั่ง ๘๗๗ กิโลเมตร และทะเลอันดามันทางฝั่งตะวันตกความยาว ๑,๐๙๓ กิโลเมตร ประกอบด้วย ๑๑ จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ตอนบนมีพรมแดนระยะสั้นติดกับเมียนมา และตอนล่างมีพรมแดนติดกับมาเลเซีย ความยาว ๑๘๐ กิโลเมตร

๒) **พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ** มีพื้นที่รวม ๓๗.๓๖ ล้านไร่ โดยสภาพภูมิประเทศมี ๒ ลักษณะ คือ ด้านตะวันตกมีแนวเทือกเขาตะนาวศรีและเทือกเขาภูเก็ต ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่าง ๆ อาทิ แม่น้ำกระบือ และ แม่น้ำตาปี ส่วนพื้นที่ด้านตะวันออกมีเทือกเขานครศรีธรรมราช และมีพื้นที่ราบขนาดใหญ่เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชที่สำคัญของภาค รวมทั้งมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญ ได้แก่ ทะเลน้อย และทะเลสาบสงขลา ตลอดจนมีเกาะแก่งกระจายอยู่ในทะเลทั้งสองด้าน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาค เช่น เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะสิมิลัน เกาะสุรินทร์ เกาะพีพี และเกาะหลีเป๊ะ เป็นต้น

ภาพที่ ๑ แผนที่สังเขปของภาคใต้ (ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้)

๓) **ภูมิอากาศ** สภาพภูมิอากาศของภาคใต้เป็นแบบมรสุมเขตร้อนและมีฝนตกชุก เนื่องจากอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มี ๒ ฤดู อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๒ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ประมาณ ๒,๖๓๔ มิลลิเมตรต่อปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๑,๓๕๖ มิลลิเมตร/ปี) เหมาะสำหรับการปลูกพืชเขตร้อน และมีน้ำเพียงพอกับการทำเกษตร

๔) **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** ภาคใต้มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๗.๓๖ ล้านไร่ มีการจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่ แบ่งเป็น พื้นที่ป่าไม้ ๙.๓๖ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๒๕.๐ ของเนื้อที่ภาค พื้นที่ป่าชายเลน ๑.๓ ล้านไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน ประมาณ ๑๕.๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘๖.๙ ของพื้นที่การเกษตร รองลงมาเป็นพื้นที่นาและพื้นที่ปลูกไม้ผล คิดเป็นร้อยละ ๔.๒ และ ๔.๓ ของพื้นที่การเกษตรตามลำดับ

๕) **ทรัพยากรธรรมชาติ**

๕.๑) **ดิน** ภาคใต้มีดินที่มีปัญหาทางการเกษตร จำนวน ๑๘.๔๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๓ ของพื้นที่ภาค ซึ่งในจำนวนนี้มีพื้นที่ลาดเชิงชัน ๑๒.๑๓ ล้านไร่ รวมทั้งมีดินเค็ม ๑.๔๖ ล้านไร่ ดินทราย ๑.๐๑ ล้านไร่ ดินเปรี้ยวจัด ๐.๗๒ ล้านไร่ และอื่นๆ อีก ๓.๘๑ ล้านไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บริเวณชายทะเลและพื้นที่ป่าพรุ

๕.๒) **แหล่งน้ำ** ภาคใต้มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก แหล่งน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก แหล่งน้ำตาปี และแหล่งน้ำทะเลสาบสงขลา คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี มีปริมาณน้ำท่า ๖๑,๘๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี กักเก็บน้ำได้ ๔,๗๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือร้อยละ ๗.๗ ของปริมาณน้ำท่ารายปี

๕.๓) **ป่าไม้** ในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าไม้ ๙.๕๐ ล้านไร่ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าดิบชื้นและมีพื้นที่ป่าชายเลน ๑.๒๘ ล้านไร่ บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน ๐.๑๘ ล้านไร่ และชายฝั่งทะเลอันดามัน จำนวน ๑.๑๐ ล้านไร่ ซึ่งป่าชายเลนมีความสำคัญในการเป็นแนวกันคลื่นที่สำคัญและแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยทรัพยากรป่าไม้ของภาค เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น ถ้ำ น้ำตก และแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฯลฯ กระจายกระจายทั่วทั้งภาค

๑.๒.๒ **โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบริการสาธารณูปโภค**

๑) **โครงข่ายถนน** มีเส้นทาง ๔ ช่องจราจรด้านฝั่งอ่าวไทยเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมกับภาคกลางและภาคใต้ชายแดนต่อเนื่องไปยังมาเลเซีย ส่วนเส้นทางคมนาคม ฝั่งอันดามัน บางช่วง (ระนอง) ยังเป็น ๒ ช่องจราจร

๑.๑) **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (สายเพชรเกษม)** สายกรุงเทพฯ-จุดผ่านชายแดนถาวรสะเดา เชื่อมโยงจังหวัดชุมพร-ระนอง-พังงา-ภูเก็ต-กระบี่-ตรัง-พัทลุง-สงขลา และเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย (อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา) ระยะทาง ๘๐๕ กิโลเมตร และเชื่อมต่อกับทางพิเศษเหนือ-ใต้ สายเหนือ เมืองบูกิตกาเยอติม ประเทศมาเลเซีย โดยมีบางช่วงที่เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒)

๑.๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ (สายสี่แยกปฐมพร-พัทลุง) เชื่อมโยง จังหวัดชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-พัทลุง ระยะทางประมาณ ๓๘๒.๖๑ กิโลเมตร ปัจจุบันถนนเป็น ๔ ช่องจราจร และเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) ตลอดสาย

๑.๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ (สายคลองแงะ-สุไหงโก-ลก) เชื่อมโยง จากอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลาผ่านจังหวัดปัตตานีไปยังชายแดนอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส โดยเส้นทางจากจังหวัดปัตตานีเข้าสู่จังหวัดนราธิวาสเป็น ๔ ช่องจราจร และเส้นทางนี้เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๑๘ (AH๑๘) เชื่อมต่อกับทางหลวงหมายเลข ๓ ที่เมืองรันเตาปันจิง รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

๑.๔) ทางหลวงหมายเลข ๔๓ (สายหาดใหญ่-มะพร้าวต้นเดียว) เชื่อมต่อจาก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ไปยังจังหวัดปัตตานี เป็นทางหลวงขนาด ๔ ช่องจราจร ตลอดสาย รวมระยะทาง ๙๔.๙๕ กิโลเมตร

๑.๕) ทางหลวงหมายเลข ๔๔ (สายอ่าวลึก-หินโงก หรือ สายเซาท์เทิร์น) เป็นส่วนหนึ่งในโครงการสะพานเศรษฐกิจ (Land Bridge) เชื่อมโยงพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามัน กับฝั่งทะเลอ่าวไทยโดยเชื่อมโยงจังหวัดกระบี่-สุราษฎร์ธานี เป็นถนนขนาด ๔ ช่องจราจร ระยะทาง ประมาณ ๑๓๓.๑๗ กิโลเมตร

๒) รถไฟ มีแนวเส้นทางหลักจากกรุงเทพฯ-ชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-พัทลุง-หาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ และเชื่อมต่อไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ เส้นทางแยกจาก ชุมทางทุ่งสง (นครศรีธรรมราช)-ตรัง เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและประชาชนจากรถไฟสายหลัก ที่ชุมทางรถไฟทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชไปยังฝั่งทะเลอันดามันที่สถานีกันตัง จังหวัดตรัง

๓) สนามบิน ภาคใต้มีสนามบินนานาชาติ ๕ แห่ง ประกอบด้วย สนามบินหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สนามบินภูเก็ต สนามบินสมุย สนามบินสุราษฎร์ธานี และสนามบินกระบี่ สำหรับ สนามบินภายในประเทศ มี ๔ แห่ง ในจังหวัดชุมพร ระนอง ตรัง และนครศรีธรรมราช ปัจจุบัน มีการใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น จากการเพิ่มเที่ยวบินของสายการบินต้นทุนต่ำ และประชาชน ให้ความสนใจในการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้น

๔) ท่าเรือ ภาคใต้มีท่าเรือสำหรับการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับท่าเรือแหลมฉบัง ในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก และสามารถเชื่อมโยงกับท่าเรือของประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกสงขลา ซึ่งเป็นท่าเรือหลักของภาค และท่าเรือขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นท่าเรือเอกชนที่ใช้สำหรับขนถ่ายแร่ยิปซัมและแร่โดโลไมต์ ไปประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น ส่วนท่าเรือด้านฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต เป็นท่าเรือขนส่งสินค้า และท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ท่าเรือกันตัง จังหวัดตรัง เป็นท่าเรือหลัก ในการขนถ่ายถ่านหินลิกไนต์ที่ขนจากประเทศอินโดนีเซียเพื่อส่งต่อไปยังโรงงานปูนซีเมนต์ ในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และท่าเรือระนอง มีการใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย โดยปัจจุบันให้บริการขนถ่ายวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียม

๕) ด้านชายแดน ภาคใต้มีพรมแดนด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับประเทศเมียนมา บริเวณจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง โดยในจังหวัดระนอง เป็นพรมแดนทางน้ำเชื่อมโยง

ที่มีการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภคและเดินทางสัญจรทางเรือไปยังเมืองตะนาวศรี พื้นที่ตอนล่างของภาคติดกับประเทศมาเลเซีย มีด่านชายแดนที่สำคัญ คือ ด่านชายแดนสะเดา ปาดังเบซาร์ และบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา รวมทั้งด่านชายแดนวังประจัน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการค้า การเดินทางผ่านแดนระหว่างจังหวัดสตูล และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย ในขณะที่ด่านชายแดนตำมะลังเป็นด่านทางน้ำที่เชื่อมต่อกับท่าเรือลังกาวิและเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวฝั่งอันดามัน

๖) บริการสาธารณูปโภค

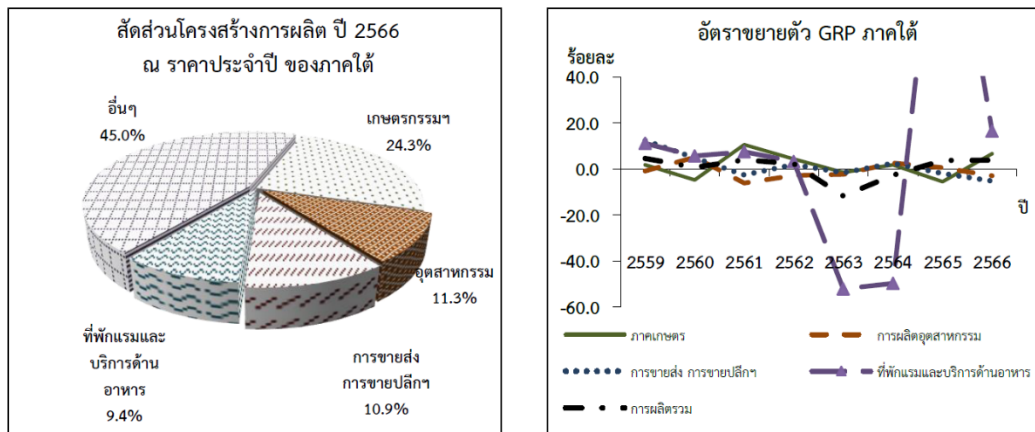
๖.๑) ไฟฟ้า ภาคใต้มีโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ ๒ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา (กำลังการผลิต ๑,๔๗๖ เมกกะวัตต์) โรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช (กำลังการผลิต ๘๒๔ เมกกะวัตต์) รวมทั้งโรงไฟฟ้าขนาดกลาง ทั้งฝั่งตะวันตก และตะวันออก ได้แก่ โรงไฟฟ้ากระบี่ (กำลังการผลิต ๓๑๕ เมกกะวัตต์) โรงไฟฟ้าพลังน้ำสุราษฎร์ธานี (กำลังการผลิต ๒๔๔ เมกกะวัตต์) เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (กำลังการผลิต ๒๔๐ เมกกะวัตต์) นอกจากนี้ มีโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก (SPP และ VSPP) กระจายอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช ชุมพร ภูเก็ต พังงา และตรัง โดยภาคใต้มีระบบสายส่งรับพลังงานไฟฟ้าจากภาคกลางทำให้ระบบมีความมั่นคงมากขึ้น

๖.๒) การประปา ภาคใต้มีการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งให้บริการครอบคลุมในเขตเมือง อย่างไรก็ตาม ภาคใต้ยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่และเมืองท่องเที่ยวหลัก

๑.๒.๓ สภาพเศรษฐกิจ

๑) ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ภาพรวม ในปี ๒๕๖๖ ผลิตภัณฑ์ภาครวม (GRP) มีการขยายตัวที่ร้อยละ ๓.๘ ซึ่งเป็นการเติบโตต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ ๓.๖ ในปี ๒๕๖๕ โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการขยายตัวนี้มาจากภาคเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาครวม และขยายตัวถึงร้อยละ ๖.๖ ถือเป็นการเร่งตัวขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับการลดลงร้อยละ ๕.๖ ในปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม การผลิตภาคนอกเกษตรซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๕.๗ ของผลิตภัณฑ์ภาครวม กลับมีการขยายตัวที่ชะลอลง โดยอยู่ที่ร้อยละ ๒.๘ จากเดิมที่เคยขยายตัวร้อยละ ๗.๓ ในปีก่อนหน้า

๒) การผลิตภาคเกษตร ในปี ๒๕๖๖ การผลิตภาคเกษตรมีการขยายตัวที่ร้อยละ ๖.๖ ซึ่งถือเป็นการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับการลดลงร้อยละ ๕.๖ ในปี ๒๕๖๕ โดยผลผลิตพืชหลักหลายชนิดมีการขยายตัว เช่น เงาะทุเรียน และมังคุด อย่างไรก็ตาม ผลผลิตพืชบางชนิด อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน พืชผักอื่น ๆ และข้าวเปลือก กลับมีปริมาณลดลง ในขณะเดียวกัน การเลี้ยงสัตว์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากผลผลิตของสุกรและการเลี้ยงสัตว์ปีก นอกจากนี้ การบริการทางการเกษตรก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามการให้บริการด้านการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวที่สูงขึ้น และผลผลิตประมงยังคงขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตจากการประมงทะเล

ภาพที่ ๒ สัดส่วนโครงสร้างการผลิต ปี ๒๕๖๖ และการขยายตัวของ GRP ภาคใต้

๓) การผลิตภาคนอกเกษตร ของปี ๒๕๖๖ มีการขยายตัวที่ร้อยละ ๒.๘ ซึ่งชะลอตัวลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ ๗.๓ ในปี ๒๕๖๕ โดยการชะลอตัวนี้เป็นผลมาจากหลายสาขาเศรษฐกิจ ได้แก่ สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ซึ่งขยายตัวร้อยละ ๑๖.๔ ชะลอลงอย่างมากจากร้อยละ ๑๔๔.๕ โดยมีปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่ลดลง นอกจากนี้ สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าก็ชะลอตัวลง โดยขยายตัวร้อยละ ๖.๘ จากเดิมร้อยละ ๑๑.๗ แม้ว่าการขนส่งผู้โดยสารจะขยายตัวตามจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งต่างประเทศและในประเทศก็ตาม นอกจากนี้ สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัยขยายตัวเพียงร้อยละ ๑.๙ ชะลอลงจากร้อยละ ๓.๑ ขณะที่สาขากิจกรรมด้านสุขภาพ ขยายตัวร้อยละ ๒.๖ ซึ่งชะลอลงจากร้อยละ ๔.๘ และสาขาไฟฟ้า ก๊าซฯ ขยายตัวร้อยละ ๖.๓ ชะลอลงจากร้อยละ ๘.๕ โดยปัจจัยสำคัญมาจากการผลิต การส่ง และการจ่ายกระแสไฟฟ้าที่ชะลอลง อย่างไรก็ตาม โรงแยกก๊าซธรรมชาติยังคงมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องในทางกลับกัน บางสาขาการผลิตมีการขยายตัว ได้แก่ สาขาการศึกษาที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๔ โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากการศึกษาภาครัฐ สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวร้อยละ ๔.๘ ซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมการเช่าอสังหาริมทรัพย์ของตนเองหรือเช่าจากผู้อื่นเพื่อเป็นที่พักอาศัยที่เพิ่มขึ้น ขณะที่สาขาการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ ๘.๑ ตามการเพิ่มขึ้นในการก่อสร้างทั้งภาครัฐและเอกชน และสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินก็ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๐ ตามผลผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติในแหล่งผลิตที่สำคัญที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม สาขาการผลิตบางประเภทกลับลดลง โดยเฉพาะสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ลดลงร้อยละ ๓.๐ ซึ่งมาจากอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก เนื่องจากการส่งออกยางแท่งและยางแผ่นลดลงตามความต้องการของประเทศคู่ค้า รวมถึงผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ นอกจากนี้ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การขายส่ง ลดลงร้อยละ ๕.๓ และสาขาการบริหารราชการฯ ลดลงร้อยละ ๐.๙

๔) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาครวม (GPP) และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคได้ภาพรวม จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (NESDC) พบว่าในปี ๒๕๖๖ ผลิตภัณฑ์ภาครวม (GPP) ของภาคได้มีการขยายตัวที่ร้อยละ ๓.๘ ซึ่งเป็นการเติบโตต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๕ ที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๖ โดยปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการเติบโตนี้มาจากภาคเกษตรเป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ ๒๔.๓ ของ GPP ภาคใต้ และมีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ ๖.๖ แสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับการลดลงร้อยละ ๕.๖ ในปีก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม ภาคนอกเกษตรซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ ๗๕.๗ ของ GPP ภาคใต้กลับมีการขยายตัวที่ชะลอตัวลง โดยอยู่ที่ร้อยละ ๒.๘ จากเดิมที่เคยขยายตัวร้อยละ ๗.๓ ในปีก่อนหน้านี้ ทั้งนี้ โครงสร้างเศรษฐกิจของภาคใต้ยังคงพึ่งพาสาขาบริการและการเกษตรเป็นหลัก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ปาล์มน้ำมันและยางพารา รวมถึงอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร แม้ว่าภาคการท่องเที่ยวอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก แต่ก็ยังคงเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ รายงานบางฉบับยังชี้ให้เห็นว่าอัตราการขยายตัวของผลผลิตแรงงานในภาคใต้ค่อนข้างช้าเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

ตารางที่ ๑ อัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคได้

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๕	๒๕๖๖
๑. กรุงเทพฯ	๔๗.๔	๑๘.๖	๑๑.๑	๑๓.๕
๒. สุราษฎร์ธานี	๙.๙	๕.๖	๑๕.๐	๑๕.๓
๓. ระนอง	-๒.๔	-๑.๐	๒.๒	๒.๐
๔. พังงา	๑๑.๕	๓.๘	๔.๐	๔.๐
๕. กระบี่	๘.๐	-๕.๐	๖.๐	๕.๓
๖. ชุมพร	-๑๑.๑	๒.๖	๘.๕	๘.๐
๗. นครศรีธรรมราช	-๒.๗	๓.๘	๑๓.๗	๑๓.๕
๘. สงขลา	-๑.๒	-๑.๙	๑๘.๔	๑๗.๕
๙. สตูล	-๔.๔	-๐.๕	๒.๔	๒.๓
๑๐. ยะลา	-๙.๕	๑๒.๑	๓.๔	๓.๖
๑๑. ตรัง	๑.๗	-๒.๔	๕.๓	๔.๙
๑๒. นราธิวาส	-๖.๐	๖.๓	๓.๒	๓.๓
๑๓. พัทลุง	๐.๓	๓.๖	๓.๐	๓.๐
๑๔. ปัตตานี	๐.๙	๑.๗	๓.๘	๓.๘
รวมทั้งภาค	๓.๖	๓.๘	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๒.๔ ประชากรและสังคม

๑) ประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จนถึงปัจจุบันและคาดการณ์ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่าภูมิภาคนี้กำลังเผชิญกับแนวโน้มประชากรที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ภาคใต้มีประชากรรวม ๙,๔๙๖,๙๙๑ คน ก่อนที่จะลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เหลือ ๙,๔๔๒,๑๔๒ คน และมีการฟื้นตัวเล็กน้อยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็น ๙,๕๐๔,๑๖๒ คน อย่างไรก็ตามการคาดการณ์สำหรับกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๘ แสดงให้เห็นถึงการลดลงอย่างชัดเจนเหลือ ๙,๒๔๖,๐๐๐ คน แนวโน้มการลดลงของประชากรนี้สอดคล้องกับสถานการณ์ระดับประเทศที่อัตราการเกิดต่ำกว่าอัตราการตายอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราเจริญพันธุ์รวมของประเทศไทยคาดว่าจะอยู่ที่ ๐.๙๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทนประชากรมาก การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ และประชากรโดยรวมเริ่มหดตัวลงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนี้มีนัยยะสำคัญต่อภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจและแรงงาน เนื่องจากกำลังแรงงานที่ลดลงอาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพการผลิตและบริการ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มภาระแก่ระบบสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม การที่ประชากรส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโอกาสทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบทอย่างต่อเนื่องนอกจากจำนวนประชากรรวมที่ลดลงแล้ว ยังพบว่าขนาดครัวเรือนเฉลี่ยในภาคใต้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิต เช่น การแต่งงานช้าลง หรือการมีบุตรน้อยลง

ตารางที่ ๒ ข้อมูลประชากรภาคใต้ แยกตามกลุ่มจังหวัด และภาพรวมประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖)

หน่วย : คน

กลุ่มจังหวัด	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๕,๐๖๖,๙๗๔	๕,๐๐๐,๕๓๔	๕,๐๔๙,๕๖๖	๕,๐๗๖,๖๕๘	๕,๐๗๘,๑๕๕
ภาคใต้ฝั่งอ่าวอันดามัน	๒,๓๗๔,๗๔๖	๒,๓๐๐,๗๗๔	๒,๓๑๕,๕๘๐	๒,๓๐๖,๔๗๓	๒,๓๒๘,๖๓๕
ภาคใต้ชายแดน	๒,๐๑๓,๗๒๖	๒,๐๗๙,๕๑๒	๒,๐๔๕,๖๔๘	๒,๐๔๗,๓๔๔	๒,๐๑๘,๐๘๖
ภาคใต้	๙,๔๕๕,๔๔๖	๙,๓๘๐,๘๒๐	๙,๔๑๐,๗๙๔	๙,๔๓๐,๔๗๕	๙,๔๒๔,๘๗๖
ประเทศ	๖๖,๕๕๘,๙๓๕	๖๖,๒๒๗,๓๙๖	๖๖,๑๗๑,๔๓๙	๖๖,๐๙๐,๔๗๕	๖๖,๐๕๒,๖๑๕

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๒) แรงงาน

๒.๑) ภาพรวมของสถานะแรงงานในภาคใต้ กำลังเผชิญกับแนวโน้มประชากรโดยรวมที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การหดตัวของกำลังแรงงานภายในประเทศ ในอนาคตแม้ว่าอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของภาคใต้จะอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ ๖๙.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และร้อยละ ๖๘.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ แต่ผลิตภาพแรงงานของภูมิภาคกลับขยายตัวช้ากว่าภาคอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ (เฉลี่ยร้อยละ ๒.๑ ต่อปี) ซึ่งบ่งชี้ว่าแรงงานจำนวนมากอาจทำงานในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำหรือมีภาวะการทำงานต่ำกว่าระดับที่เหมาะสมในด้านการจ้างงาน ภาคเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมงยังคงเป็นฐานการจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ตลาดแรงงานมีการปรับตัวดีขึ้นในช่วงไตรมาส ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามภาคใต้เคยมีอัตราการว่างงานค่อนข้างสูงในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๕ ซึ่งเป็นอันดับสองของประเทศ และมีการผันผวนของจำนวนผู้ว่างงานในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ความแปรปรวนนี้เกิดจากการพึ่งพาภาคส่วนที่อ่อนไหวต่อปัจจัยภายนอก เช่น การท่องเที่ยวและเกษตรกรรม

๒.๒) ระดับการศึกษาของแรงงาน จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ แสดงให้เห็นว่าผู้มีงานทำในภาคใต้ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสังเกตคือ ผู้ว่างงานจำนวนมากที่สุดในภาคใต้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๓๗,๖๙๔ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกับระดับประเทศ สิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความไม่สมดุลของทักษะ (Skill mismatch) ระหว่างผลผลิตทางการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงานในภูมิภาค

๒.๓) ภาวะของแรงงานต่างด้าว ภาคใต้กำลังพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก ๓๓๗,๘๒๒ คน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็น ๔๔๑,๖๓๖ คน ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗ การเพิ่มขึ้นนี้สะท้อนถึงความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภาคส่วนที่ใช้แรงงานมาก เช่น การท่องเที่ยวและเกษตรกรรม แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ในประเทศไทยมาจากกัมพูชา เมียนมา และลาว แม้ว่าข้อมูลเฉพาะภาคส่วนการจ้างงานในภาคใต้จะไม่มีรายละเอียด แต่ในภาพรวมทั่วประเทศแรงงานนอกระบบกว่าครึ่ง (ร้อยละ ๕๕.๔) ทำงานในภาคเกษตรกรรม การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวยังคงเป็นความท้าทายเชิงระบบ โดยมีการออกมติคณะรัฐมนตรีและช่วงเวลาการขึ้นทะเบียนพิเศษบ่อยครั้ง เพื่อแก้ไขสถานะของแรงงานต่างด้าวซึ่งบ่งชี้ถึงการพึ่งพามาตรการเฉพาะหน้ามากกว่ากรอบนโยบายที่มั่นคงในระยะยาว

๓) สาธารณสุข

๓.๑) สาธารณสุขในภาคใต้ กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่สำคัญ โดยมีแนวโน้มที่จำนวนประชากรจะลดลงจาก ๙,๔๙๖,๙๙๑ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เหลือ ๙,๒๔๖,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๖๘ และสัดส่วนประชากรสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความต้องการบริการดูแลผู้สูงอายุและโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ ๗๑.๔๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕) ซึ่งเป็นความท้าทายในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขและเขตสุขภาพในภาคใต้ได้กำหนดนโยบายเชิงรุก เช่น การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (PP & P Excellence) และการบริการเป็นเลิศ (Service Excellence) โดยเน้นการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และคลินิกหมอครอบครัว รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำของ ๓ กองทุนสุขภาพ มีโครงการสำคัญที่ขับเคลื่อนในพื้นที่ เช่น การคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ บริการสุขภาพจิต และการป้องกันโรคไข้เลือดออก และวัณโรค ในภาพรวมสถานการณ์สุขภาพ พบว่าการเข้าถึงบริการสาธารณสุขปฐมภูมิในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ยังต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเข้าถึงได้เพียงร้อยละ ๒๕.๓๘ ของเป้าหมาย ประเด็นสุขภาพสำคัญที่พบ ได้แก่ สุขภาพผู้สูงอายุ ปัญหาคนพิการ สุขภาพจิต อัตราการตายของมารดาที่ลดลง และปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งพบในผู้เข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้สูงถึงร้อยละ ๘๙.๓๔

๓.๒) การเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชน ภาคใต้มีโรงพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยค้างคืนเพิ่มขึ้นจาก ๑๙๙ แห่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็น ๒๐๐ แห่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีจำนวนเตียงรวม ๒๐,๖๖๑ เตียง มีการถ่ายโอนภารกิจ รพ.สต. จำนวน ๓,๒๖๓ แห่ง (ร้อยละ ๓๓.๓๔) ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งอาจส่งผลต่อการบริหารจัดการและมาตรฐานบริการ ในด้านบุคลากรทางการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขมีบุคลากรทั่วประเทศรวม ๒๒๓,๑๙๑ คน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ แม้ข้อมูลเฉพาะภาคใต้จะจำกัด แต่เขตสุขภาพที่ ๑๒ มีแผนยกระดับศักยภาพบุคลากร ซึ่งบ่งชี้ถึงความท้าทายในการกระจายบุคลากร โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท การใช้บริการสาธารณสุขโดยรวมในประเทศสูง โดยมีผู้ป่วยนอก ๑๒๐.๒๒๕ ล้านครั้ง และผู้ป่วยใน ๓.๑๓๓ ล้านครั้ง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการของ รพ.สต. คือ "ไม่มีบุคคลที่พามา" (ร้อยละ ๓๐.๘ ในพื้นที่ที่ยังไม่ถ่ายโอน และร้อยละ ๒๘.๖ ในพื้นที่ที่ถ่ายโอน) ซึ่งสะท้อนถึงอุปสรรคด้านการเดินทางและการสนับสนุนทางสังคม

๔) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๔.๑) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในภาคใต้ สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึงปัจจุบันมีความซับซ้อนและได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ภาคใต้ประกอบด้วย ๑๔ จังหวัด และมีจำนวนประชากรค่อนข้างคงที่หรือลดลงเล็กน้อย โดย ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีประชากรรวม ๙,๔๙๖,๙๙๑ คน และคาดการณ์ว่าจะมี ๙,๒๔๖,๐๐๐ คนในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีเพียงร้อยละ ๒๘.๕๘ ที่อยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งบ่งชี้ถึงลักษณะชนบทเป็นหลัก ในด้านแรงงานภาคใต้มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงถึงร้อยละ ๖๙.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่ผลิตภาพแรงงานขยายตัวช้ากว่าภาคอื่น ๆ ภูมิภาคนี้มีแรงงานนอกระบบจำนวนมากถึง ๒,๙๓๗,๔๕๓ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และมีแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก ๓๓๗,๘๒๒ คน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็น ๔๔๑,๖๓๖ คน ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗ กลุ่มแรงงานเหล่านี้โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย (ร้อยละ ๖๖.๘ ประสบปัญหาได้รับสารเคมีเป็นพิษในปี พ.ศ. ๒๕๖๕) อาจเป็นกลุ่มเปราะบางต่อปัญหาความปลอดภัยทางสังคมสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางส่วนของสงขลา) ยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญ แม้แนวโน้มความรุนแรงโดยรวมจะลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ แต่ก็ยังมีความผันผวน โดยในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเหตุรุนแรงพุ่งสูงถึง ๕๗ ครั้ง มีผู้เสียชีวิต ๑๘ ราย และบาดเจ็บ ๕๐ ราย ลักษณะเหตุการณ์ส่วนใหญ่เป็นการยิงและระเบิดและที่สำคัญคือ ร้อยละ ๗ ของเหตุการณ์มีสาเหตุมาจาก "อาชญากรรม" ซึ่งบ่งชี้ถึงความซับซ้อนของปัญหาที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ประเด็นทางการเมือง อย่างไรก็ตามในภาพรวมทั่วประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีคดีอาญารวมกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คดี โดยคดีต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ มี ๑๖,๖๑๘ คดี และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมี ๔๒,๓๓๐ คดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอัตราการจับกุมสูงถึงร้อยละ ๙๓ - ๙๕ ในคดีเหล่านี้ ภัยคุกคามด้านสาธารณสุขที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนเช่นกัน โดยเฉพาะโรคไข้เลือดออกและวัณโรค ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ภาคใต้มีผู้ป่วยไข้เลือดออกสะสม ๒๓,๘๕๒ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๒๕๑.๒๒

ต่อประชากรแสนคน และมีผู้เสียชีวิต ๕๐ ราย จำนวนผู้ป่วยทั่วประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ สูงกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๓.๔ เท่า สำหรับวัณโรคอัตราการความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ทั่วประเทศยังคงต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ ๘๐.๕ เทียบกับเป้าหมายร้อยละ ๘๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗) โดยมีสาเหตุจากการเสียชีวิตและขาดยาเพิ่มขึ้น ปัญหา PM๒.๕ ยังถูกระบุว่าเป็นปัจจัยร่วมที่อาจกระตุ้นวัณโรค การรับรู้ความปลอดภัยของประชาชนจากปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๘ พบว่ามีเพียงร้อยละ ๑๐.๒ ที่รู้สึกปลอดภัยสูงสุด และร้อยละ ๒.๖ รู้สึกปลอดภัยน้อยที่สุด ซึ่งมีแนวโน้มต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศในระดับ "ปลอดภัยสูงสุด" อย่างไรก็ตามประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับมากที่สุด สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (ร้อยละ ๙.๘ เทียบกับร้อยละ ๖.๙)

๔.๒) สัดส่วนคดีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและคดียาเสพติด ปัญหายาเสพติดมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดหลักที่มีการจับกุมมากที่สุดในประเทศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ต้องราชทัณฑ์คดีเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จำนวน ๑๒๙,๖๘๖ คน และยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดหลักที่ผู้เข้ารับการบำบัดใช้มากที่สุด (๙๖,๒๔๘ คน) ผู้ต้องหาในคดียาเสพติดส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีคดียาเสพติดทั่วประเทศรวม ๒๔๙,๐๒๙ คดี มีการจับกุมได้ ๒๔๑,๖๐๗ คดี และยึดยาบ้าได้กว่า ๑,๐๒๖ ล้านเม็ด ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้รับจ้างและผู้ว่างงาน ซึ่งบ่งชี้ว่าปัญหาเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงานที่จำกัดอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลหันไปพึ่งพายาเสพติด และนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง ความหลงผิด การคบเพื่อนที่ไม่ดี และการขาดความอบอุ่นในวัยเด็ก เป็นสาเหตุที่ทำให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การที่ประชาชนรับรู้ว่ายาเสพติดส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ตอกย้ำว่าปัญหานี้เป็นรากฐานสำคัญของอาชญากรรมหลายประเภท

๕) สถานการณ์ความยากจนและรายได้ของประชาชนในภาคใต้ ยังคงเผชิญกับความท้าทายเชิงโครงสร้างที่ซับซ้อนและเรื้อรังเกี่ยวกับความยากจนและรายได้ของประชาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึงปัจจุบัน ภาคใต้มีแนวโน้มจำนวนประชากรลดลงเล็กน้อยจาก ๙,๔๙๖,๙๙๑ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เหลือ ๙,๒๔๖,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ซึ่งบ่งชี้ถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว และอาจส่งผลกระทบต่อขนาดของกำลังแรงงานในอนาคต ภาคอุตสาหกรรมมีการหดตัวขณะที่ภาคการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลไกสำคัญยังคงเปราะบางต่อปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนใต้ และเทศกาลทางศาสนา รายได้ภาคเกษตรแม้จะขยายตัวในบางช่วงแต่ก็ยังคงผันผวนตามราคาผลผลิตและสภาพอากาศ ในด้านตลาดแรงงาน ภาคใต้มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงถึงร้อยละ ๖๙.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่ก็มีปัญหาด้านคุณภาพของงาน โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่มีจำนวน ๒.๙๔ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งเผชิญกับค่าตอบแทนต่ำและงานไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีอัตราการว่างงานสูง ซึ่งบ่งชี้ถึงความไม่สอดคล้องของทักษะแรงงานกับความต้องการของตลาด

๕.๑) สถานการณ์ความยากจน ภาคใต้ยังคงเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดในประเทศ อยู่ที่ร้อยละ ๙.๓๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และการลดลงของความยากจนหลายมิติยังช้ากว่าภาคอื่น ๆ โดยลดลงจากร้อยละ ๒๔.๕๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นร้อยละ ๑๓.๕๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปัญหาความยากจนมีความรุนแรงและกระจุกตัวอย่างเห็นได้ชัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ปัตตานี (ร้อยละ ๒๓.๓๖) นราธิวาส (ร้อยละ ๑๙.๑๒) และยะลา (ร้อยละ ๙.๐๑) ซึ่งติดอันดับจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดอย่างต่อเนื่อง ความยากจนในภาคใต้เป็นปัญหาหลายมิติที่ซับซ้อน โดยพิจารณาจาก ๕ มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนมีความหลากหลาย ทั้งปัญหาค่าครองชีพสูง (ร้อยละ ๕๖.๙๖) รายได้ตกต่ำ (ร้อยละ ๔๙.๕๗) การว่างงาน (ร้อยละ ๓๖.๓๓) และความยากจนเรื้อรัง (ร้อยละ ๓๔.๔๒) ตามการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่ชายแดนใต้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดทุนทางสังคม เช่น การขาดการช่วยเหลือกันในชุมชน (ร้อยละ ๔๙.๔๙) และความเปราะบางจากปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ เช่น การขาดที่ดินทำกินทางการเกษตร (ร้อยละ ๔๗.๗๙) และการอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ (ร้อยละ ๒๙.๑๓)

๕.๒) สถานการณ์รายได้ของประชาชน รายได้เฉลี่ยครัวเรือนในภาคใต้ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคใต้อยู่ที่ประมาณ ๒๘,๕๓๒ บาท ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศที่ ๒๙,๐๓๐ บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคใต้มีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จาก ๒๓,๒๖๓ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เหลือ ๒๑,๔๒๙ บาท ซึ่งอาจสะท้อนถึงกำลังซื้อที่เปราะบาง แหล่งที่มาของรายได้หลักมาจากภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะยางพาราและปาล์มน้ำมัน ซึ่งรายได้มีการขยายตัวในบางช่วง แต่ก็ยังคงผันผวนตามราคาผลผลิตและสภาพอากาศ ภาคการท่องเที่ยวก็เป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้ แต่ก็มีความเปราะบางจากปัจจัยภายนอก ส่วนภาคอุตสาหกรรมมีการหดตัว การลดลงของรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เนื่องจากไม่มีมาตรการช่วยเหลือบางโครงการจากภาครัฐก็ส่งผลกระทบต่อครัวเรือนกลุ่มเปราะบาง ภาวะตลาดแรงงานในภาคใต้แสดงให้เห็นถึงอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานที่สูงแต่ก็มีปัญหาด้านคุณภาพของงาน โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่เผชิญกับค่าตอบแทนต่ำและงานไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีอัตราการว่างงานสูงซึ่งบ่งชี้ถึงความไม่สอดคล้องของทักษะแรงงานกับความต้องการของตลาดและการมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก (๔๔๑,๖๓๖ คน ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗) ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อตลาดแรงงานในพื้นที่

๕.๓) ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ภาคใต้มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากที่สุดในประเทศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) อยู่ที่ ๐.๓๙๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น ๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ภาคใต้ยังมีส่วนแบ่งรายได้ของครัวเรือนในกลุ่มรายได้น้อยที่สุด (ควินไทล์ที่ ๑) เพียงร้อยละ ๘.๙ ซึ่งน้อยที่สุดในประเทศ ในขณะที่ส่วนแบ่งรายได้ของครัวเรือนในกลุ่มรายได้สูงสุด (ควินไทล์ที่ ๕) มีมากถึงร้อยละ ๔๑.๘ จังหวัดในภาคใต้ที่มีความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มากที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ นครศรีธรรมราช (๐.๔๓๖) และยะลา (๐.๔๒๔) ซึ่งสะท้อนถึงความแตกต่างของโอกาสทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาค

ภาระหนี้สินครัวเรือนที่สูงขึ้น โดยเฉลี่ย ๑๙๗,๒๕๕ บาท ต่อครัวเรือนทั่วประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และการที่ส่วนแบ่งภาระหนี้สินของกลุ่มที่มีรายได้น้อยและปานกลางมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่กีดกร่อนกำลังซื้อและขัดขวางการยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเหล่านี้ ทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำกว้างขึ้น

๑.๒.๕ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

๑) สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๑) ทรัพยากรป่าไม้ แม้พื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศจะค่อนข้างคงที่ที่ประมาณร้อยละ ๓๑.๕๗ ของพื้นที่ประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่การบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีคดีบุกรุก ๖๒๕ คดี ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๓,๔๖๑ ไร่ ในปีเดียวกัน นอกจากนี้ภาคใต้ยังคงเผชิญกับปัญหาไฟป่า ซึ่งมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและการหาของป่า

๑.๒) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สถานภาพปะการังในบางพื้นที่ของภาคใต้ยังคงอยู่ในสภาพดีถึงปานกลาง อย่างไรก็ตามตามหมู่เกาะลันเตาเผชิญวิกฤตเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อแหล่งอาหารของพะยูน ปัญหาขยะทะเลยังคงรุนแรง โดยประเทศไทยเคยติดอันดับ ๖ ของประเทศที่ปล่อยขยะพลาสติกลงสู่ทะเลมากที่สุด และขยะเหล่านี้เป็นสาเหตุการเกยตื้นเสียชีวิตของสัตว์ทะเลหายาก นอกจากนี้การกัดเซาะชายฝั่งยังเป็นภัยคุกคามสำคัญ โดยบางจังหวัด เช่น ระนอง ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล มีอัตราการกัดเซาะรุนแรงเฉลี่ยมากกว่า ๕ เมตรต่อปี ปัญหาการประมงผิดกฎหมายยังคงเป็นความท้าทายในการบริหารจัดการ

๑.๓) ทรัพยากรแร่ธาตุ การผลิตแร่ดีบุกในภาคใต้มีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลิตได้ ๔๘ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และจังหวัดระนองไม่มีการผลิต ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่เน้นการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและสมดุลกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

๑.๔) การใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาคใต้มีการขยายตัวของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างรวดเร็วในขณะที่พื้นที่นาข้าวแบบดั้งเดิมและนาร้างลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในบางพื้นที่ เช่น สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผลิตอาหารได้เพียงร้อยละ ๑๐ ของความต้องการ

๒) สถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่น่ากังวล

๒.๑) คุณภาพอากาศ (PM๒.๕) แม้ภาพรวมคุณภาพอากาศในภาคใต้ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังคงมีปัญหาเฉพาะจุด โดยพบค่า PM๒.๕ สูงสุดถึง ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในจังหวัดสตูล และภูเก็ต การสัมผัสฝุ่น PM๒.๕ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะเด็กเล็กที่เปราะบางเป็นพิเศษ

๒.๒) คุณภาพน้ำ ปัญหามลพิษทางน้ำยังคงน่าเป็นห่วง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบได้เพียงร้อยละ ๒๒.๐๑ เท่านั้น

๒.๓) การจัดการขยะมูลฝอย ปริมาณขยะมูลฝอยในภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณถึง ๙,๗๐๕ ตันต่อวัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และขยะพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งมีส่วนถึง ร้อยละ ๑๑ ของปริมาณขยะทั้งหมด ขยะจำนวนมากยังคงได้รับการจัดการอย่างไม่ถูกต้อง และลงเอยด้วยการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๓) ภัยพิบัติที่รุนแรงขึ้นและปัจจัยซ้ำเติม

๓.๑) ภัยพิบัติธรรมชาติ ภาคใต้เผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงขึ้น โดยมีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยลดลง แต่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดฝนตกหนักขึ้น อุณหภูมิบนพื้นผิวน้ำทะเลที่สูงขึ้นยังทำให้ลมมรสุมมีกำลังรุนแรงขึ้น อุทกภัยยังคงเป็นภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มี ๗๔ จังหวัดทั่วประเทศได้รับผลกระทบ มีประชาชนเดือดร้อนกว่า ๑๖ ล้านคน และมีผู้เสียชีวิต ๑,๐๒๖ รายที่น่าสังเกตคือ แม้ปริมาณน้ำท่วมในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จะน้อยกว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่ความเสียหายในบางพื้นที่กลับรุนแรงกว่า จังหวัดยะลาประสบกับน้ำท่วมรุนแรงในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีประชาชนได้รับผลกระทบกว่า ๑๘๑,๗๙๗ คน

๓.๒) สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความไม่สงบยังคงเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แม้แนวโน้มความรุนแรงโดยรวมจะลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ยังคงมีความผันผวน โดยในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเหตุรุนแรงพุ่งสูงถึง ๕๗ ครั้ง มีผู้เสียชีวิต ๑๘ ราย และบาดเจ็บ ๕๐ ราย สาเหตุของเหตุการณ์เหล่านี้มาจากประเด็นแบ่งแยกดินแดนและอาชญากรรม

๓.๓) ความเชื่อมโยงกับปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดเป็นปัจจัยสำคัญที่ซ้ำเติมสถานการณ์ความไม่สงบ โดยยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดหลักที่แพร่หลาย และผู้ต้องขังทั่วประเทศถึงร้อยละ ๗๘.๖๗ ถูกคุมขังในคดียาเสพติดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประชาชนในภาคใต้ยังคงมีความกังวลต่อปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๓ บริบทด้านการศึกษาในพื้นที่

๑.๓.๑ ด้านคุณภาพทางการศึกษา

ตารางที่ ๓ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ในพื้นที่ภาคใต้

หน่วย : ปี

กลุ่มอายุ / จังหวัด	๑๕ - ๕๙ ปี		
	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑	ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	ปี พ.ศ. ๒๕๖๓
ชุมพร	๙.๑	๘.๙๗	๘.๙
แนวโน้ม	-	↘	↘
สุราษฎร์ธานี	๙.๑	๙.๓๖	๙.๖๗
แนวโน้ม	-	↗	↗
นครศรีธรรมราช	๙.๓	๙.๕๗	๙.๗
แนวโน้ม	-	↗	↗

กลุ่มอายุ / จังหวัด	๑๕ - ๕๙ ปี		
	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑	ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	ปี พ.ศ. ๒๕๖๓
พัทลุง	๙.๕	๙.๗๕	๑๐
แนวโน้ม	-	↗	↗
สงขลา	๑๐	๑๐.๐๕	๑๐.๔
แนวโน้ม	-	↗	↗
ระนอง	๘.๓	๘.๖	๘.๗
แนวโน้ม	-	↗	↗
พังงา	๙.๑	๙.๑	๙
แนวโน้ม	-	-	↘
กระบี่	๙.๓	๙.๕	๙.๕
แนวโน้ม	-	↗	-
ภูเก็ต	๑๐.๕	๑๐.๓	๑๐.๖
แนวโน้ม	-	↘	↗
ตรัง	๙.๕	๙.๓	๙.๔
แนวโน้ม	-	↘	↗
สตูล	๙.๕	๙.๗	๙.๗
แนวโน้ม	-	↗	↗

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จากตารางที่ ๓ แสดงจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า จังหวัดที่มีแนวโน้มของจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง กระบี่ และสตูล สำหรับจังหวัดที่มีแนวโน้มของจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรลดลง ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดตรัง และจังหวัดที่มีแนวโน้มของจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรลดลง ได้แก่ จังหวัดชุมพร และจังหวัดพังงา

๑.๓.๒ ด้านผลกระทบต่อตลาดแรงงาน

ตารางที่ ๔ แนวโน้มความต้องการแรงงาน จำแนกตามอาชีพ ๑๐ อันดับสูงสุด ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

หน่วย : ล้านคน

อาชีพ	ปี ๒๕๕๙	ปีคาดประมาณ					เฉลี่ย ๖๐P - ๖๔P
		๒๕๖๐P	๒๕๖๑P	๒๕๖๒P	๒๕๖๓P	๒๕๖๔P	
การปลูกพืชสวน และพืชไร่เพื่อการค้าขาย	๘.๑๑	๗.๘๔	๗.๗๑	๗.๕๒	๗.๓๓	๗.๑๕	๗.๕๑
ผู้จำหน่ายสินค้า ในร้านค้า	๒.๖๗	๒.๖๔	๒.๕๗	๒.๕๑	๒.๔๔	๒.๓๘	๒.๕๑

อาชีพ	ปี ๒๕๕๙	ปีคาดประมาณ					เฉลี่ย ๖๐P - ๖๔P
		๒๕๖๐P	๒๕๖๑P	๒๕๖๒P	๒๕๖๓P	๒๕๖๔P	
ผู้จำหน่ายสินค้าตามถนนและตลาด	๑.๓๒	๑.๓๒	๑.๓๖	๑.๓๙	๑.๔๓	๑.๔๖	๑.๓๙
ผู้ขับรถยนต์ รถตู้ และรถจักรยานยนต์	๑.๒๐	๑.๒๔	๑.๒๘	๑.๓๐	๑.๓๓	๑.๓๕	๑.๓๐
ผู้จำหน่ายสินค้าอื่น ๆ	๑.๑๑	๑.๐๙	๑.๑๐	๑.๑๐	๑.๑๑	๑.๑๑	๑.๑๐
ผู้เลี้ยงสัตว์	๐.๙๒	๐.๙๕	๐.๙๗	๐.๙๙	๑.๐๑	๑.๐๓	๐.๙๙
คนงานด้านการเกษตร ประมง และป่าไม้	๑.๐๔	๑.๐๒	๑.๐๐	๐.๙๙	๐.๙๗	๐.๙๖	๐.๙๙
ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชเพื่อการดำรงชีพ	๑.๒๖	๑.๐๔	๐.๙๘	๐.๙๖	๐.๙๕	๐.๖๓	๐.๘๕
พ่อครัว/แม่ครัว	๐.๗๔	๐.๗๕	๐.๗๖	๐.๗๗	๐.๗๘	๐.๗๙	๐.๗๗
คนงานเหมืองแร่ และการก่อสร้าง	๐.๕๙	๐.๕๙	๐.๖๒	๐.๖๔	๐.๖๗	๐.๗๐	๐.๖๕

ที่มา : การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงาน ของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากตารางที่ ๔ แนวโน้มความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ อนาคต ๕ ปี อาชีพที่คาดว่าจะยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุด ๑๐ อันดับ พบว่า อันดับแรกเป็นอาชีพด้านเกษตรกรปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย ๗.๕๑ ล้านคน อันดับสองเป็นอาชีพผู้จำหน่ายสินค้าในร้านค้า ๒.๕๑ ล้านคน (แต่มีแนวโน้มลดลง) อันดับสามผู้จำหน่ายสินค้าตามถนนและตลาด ๑.๓๙ ล้านคน อันดับสี่ ผู้ขับรถยนต์ รถตู้ และรถจักรยานยนต์ ๑.๓๐ ล้านคน อันดับห้า ผู้จำหน่ายสินค้าอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้ขายที่ร้านค้าหรือตลาด ๑.๑๐ ล้านคน เช่น ผู้จำหน่ายสินค้าตามบ้าน ทางโทรศัพท์ หรือสินค้าออนไลน์

ตารางที่ ๕ อาชีพที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ๑๐ อันดับสูงสุด

หน่วย : ร้อยละ

อาชีพ	อัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการเพิ่มขึ้น
พนักงานเสิร์ฟและพนักงานผสมเครื่องดื่ม	๖๘.๓๔
นักคณิตศาสตร์ ประกันภัย นักสถิติ	๔๘.๗๓
ตัวแทนการให้บริการทางธุรกิจ	๔๗.๘๖
นักวิทยาศาสตร์กายภาพ/พันธุภาพ	๔๒.๐๙
กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง	๓๑.๘๑
วิชาชีพด้านฐานข้อมูลและเครือข่าย	๒๙.๓๕
เกี่ยวข้องกับแพทย์แผนโบราณและแพทย์ทางเลือก	๒๕.๖๗
ผู้จัดการโรงแรมและภัตตาคาร/ร้านอาหาร	๒๕.๔๗

อาชีพ	อัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการเพิ่มขึ้น
เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและการผดุงครรภ์	๒๕.๐๓
ผู้จัดการด้านการค้าปลีกและค้าส่ง	๒๔.๕๖

ที่มา : การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงาน ของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากตารางที่ ๕ พบว่า เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงานของอาชีพในอนาคต ๕ ปี ช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เปรียบเทียบ ปี ๒๕๕๙ ผลการคาดประมาณ พบว่า อาชีพที่มีแนวโน้มความต้องการแรงงานมากที่สุด คือ พนักงานเสิร์ฟและพนักงานผสมเครื่องดื่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๘.๓๔ รองลงมา ได้แก่ นักคณิตศาสตร์ ประกันภัย นักสถิติ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๘.๗๓ เป็นตัวแทนการให้บริการทางธุรกิจ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๗.๘๖ เป็นนักวิทยาศาสตร์กายภาพ/พื้นพิภพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๐๙ กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๘๑ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านฐานข้อมูลและเครือข่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙.๓๕ ผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนโบราณและแพทย์ทางเลือก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๖๗ เป็นผู้จัดการโรงแรมและภัตตาคาร/ร้านอาหาร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวข้องกับการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๐๓ และผู้จัดการด้านการค้าปลีกและค้าส่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๕๖

ตารางที่ ๖ อาชีพที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงานลดลง ๑๐ อันดับสูงสุด

หน่วย : ร้อยละ

อาชีพ	อัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการลดลง
ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง	-๑๑๒.๒๓
เลขานุการทั่วไป	-๙๓.๔๒
ช่างเทคนิคควบคุมกระบวนการ	-๘๖.๙๙
ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานทำเหมืองและแปรรูปแร่	-๖๔.๖๖
พนักงานบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	-๖๒.๘๒
ผู้ช่วยและผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวข้องกับสัตวแพทย์	-๖๐.๔๙
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-๔๓.๒๒
ช่างก่อสร้างโครงสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	-๓๕.๙๙
เสมียนบันทึกรายการตัวเลข	-๒๙.๐๑
พนักงานใช้อุปกรณ์ที่มีแผงพิมพ์	-๒๗.๒๓

ที่มา : การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงาน ของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากตารางที่ ๖ พบว่า เมื่อพิจารณาแนวโน้มความต้องการแรงงานอาชีพที่ลดลง ในอีก ๕ ปี ช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เปรียบเทียบปี ๒๕๕๙ คาดว่าอาชีพที่มีแนวโน้มความต้องการแรงงานลดลงเกินร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่ ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง ลดลงร้อยละ ๑๑๒.๒๓ รองลงมาได้แก่ เลขานุการทั่วไป ลดลงร้อยละ ๙๓.๔๒

ช่างเทคนิคควบคุมกระบวนการ ลดลงร้อยละ ๘๖.๙๙ ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานทำเหมือง และแปรรูปแร่ ลดลงร้อยละ ๖๔.๖๖ พนักงานบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ ลดลงร้อยละ ๖๒.๘๒ ผู้ช่วยและผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวข้องกับสัตวแพทย์ ลดลงร้อยละ ๖๐.๔๙ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ลดลงร้อยละ ๔๓.๒๒ ช่างก่อสร้างโครงสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ลดลงร้อยละ ๓๕.๙๙ เสมียนบันทึกการตัวเลข ลดลงร้อยละ ๒๗.๒๓ และพนักงานใช้อุปกรณ์ที่มีแผงพิมพ์ ลดลงร้อยละ ๒๗.๒๓

ตารางที่ ๗ แนวโน้มความต้องการแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

หน่วย : ล้านคน

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ	ปี	ปีคาดประมาณ					เฉลี่ย
		๒๕๕๙	๒๕๖๐P	๒๕๖๑P	๒๕๖๒P	๒๕๖๓P	๒๕๖๔P
ต่ำกว่าประถมศึกษา	๗.๗๓	๗.๒๙	๖.๗๘	๖.๒๘	๕.๗๘	๕.๒๘	๖.๒๗
ประถมศึกษา	๘.๔๐	๘.๔๓	๘.๕๗	๘.๖๕	๘.๗๓	๘.๘๑	๘.๖๔
ม.ต้น	๖.๑๑	๖.๑๕	๖.๑๘	๖.๒๑	๖.๒๔	๖.๒๗	๖.๒๑
ม.ปลาย	๔.๗๕	๔.๘๒	๔.๙๖	๕.๑๐	๕.๒๕	๕.๓๙	๕.๑๑
ปวช.	๑.๓๗	๑.๔๐	๑.๔๒	๑.๔๕	๑.๔๗	๑.๔๙	๑.๔๕
ปวส.	๑.๘๐	๑.๘๒	๑.๘๓	๑.๘๕	๑.๘๗	๑.๘๙	๑.๘๕
อนุปริญญา	๐.๐๙	๐.๐๙	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๖	๐.๐๕	๐.๐๗
ปริญญาตรี	๕.๑๖	๕.๒๐	๕.๔๑	๕.๕๒	๕.๖๓	๕.๗๔	๕.๕๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๐.๘๔	๐.๘๔	๐.๙๑	๐.๙๔	๐.๙๗	๑.๐๑	๐.๙๔
อื่น ๆ	๑.๒๘	๑.๓๒	๑.๓๒	๑.๓๓	๑.๓๔	๑.๓๔	๑.๓๒

ที่มา : การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงาน ของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากตารางที่ ๗ การคาดประมาณแนวโน้มตลาดแรงงานของผู้ทำงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ พบว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ผู้ทำงานจะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ๘.๖๔ ล้านคน รองลงมาคือ ต่ำกว่าประถมศึกษา ๖.๒๗ ล้านคน มัธยมศึกษาตอนต้น ๖.๒๑ ล้านคน ปริญญาตรี ๕.๕๒ ล้านคน และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๕.๑๑ คน

ตารางที่ ๘ อัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

หน่วย : ร้อยละ

ระดับการศึกษา	อัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงาน
ต่ำกว่าประถมศึกษา	-๑๘.๗๙
ประถมศึกษา	๒.๗๗
ม.ต้น	๑.๖๘
ม.ปลาย	๗.๕๔
ปวช.	๕.๔๙
ปวส.	๓.๒๗
อนุปริญญา	-๒๗.๑๐

ระดับการศึกษา	อัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงาน
ปริญญาตรี	๖.๙๖
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๑.๕๖
อื่น ๆ	๓.๖๙

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากตารางที่ ๘ อัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการแรงงานของผู้มีงานทำตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ในอนาคต ๕ ปี พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีอัตราเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๑๑.๕๖ รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๗.๕๔ ปริญญาตรี ร้อยละ ๖.๙๖ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ ๕.๔๙ การศึกษาอื่น ๆ ร้อยละ ๓.๖๙ ได้แก่ ผู้ไม่มีการศึกษา หลักสูตรที่ไม่ได้วุฒิการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้น การศึกษาปอเนาะ การศึกษาที่เทียบระดับไม่ได้ เช่น การศึกษาทางศาสนา อิสลามศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ ๓.๒๗ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๒.๗๗ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑.๖๘

๑.๔ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๕

๑.๔.๑ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๙๖ ง หน้า ๑๖ และหน้า ๑๓๔ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐)

ข้อ ๕ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดเพื่อปฏิบัติการภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานตามข้อ ๓ (๑) นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

๒) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

๓) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

๔) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

๕) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔.๒ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒) ดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑) สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง ตั้งอยู่ที่จังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ ภาค ๒ ภาค ๓ และภาค ๔ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง และศึกษาธิการภาค ๒ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคกลาง อีกหน้าที่หนึ่ง

๒) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ และภาค ๖ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และศึกษาธิการภาค ๕ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ อีกหน้าที่หนึ่ง

๓) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน ตั้งอยู่ที่จังหวัดยะลา รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน และศึกษาธิการภาค ๗ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน อีกหน้าที่หนึ่ง

๔) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ และภาค ๙ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก และศึกษาธิการภาค ๘ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคตะวันออก อีกหน้าที่หนึ่ง

๕) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดอุดรธานีรับผิดชอบดำเนินการ ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ ภาค ๑๑ ภาค ๑๒ ภาค ๑๓ และภาค ๑๔ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาธิการภาค ๑๐ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

๖) สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ภาค ๑๖ ภาค ๑๗ และภาค ๑๘ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และศึกษาธิการภาค ๑๕ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

ข้อ ๒ ให้สำนักงานศึกษาธิการภาค หกภาค ตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด ในระดับภาคแบบบูรณาการเพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

๓) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาค และดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๔) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในพื้นที่

๕) บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้ การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล

๖) สั่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาค ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

๗) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจ ราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการตามข้อสั่งการ ของนายกรัฐมนตรี และข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๘) กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค

๙) บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด

๑๐) กำหนดทิศทางรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากร ในระดับภาค

๑๑) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

๑๒) กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาค ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามที่สำนักงาน ลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

๑๓) ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค และแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

๑๔) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการศึกษา ระดับกลุ่มจังหวัด อีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน (ศูนย์ประสานงาน และบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปบ.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

๑๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี (๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)

๒.๑.๑ แผนระดับที่ ๑

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้รัฐมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้กับส่วนราชการทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ จะประกอบด้วย ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ชีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการเข้าถึง การให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรองรับกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราความสำเร็จทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากร ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงการปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีต และปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้ และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้ และการอยู่ดี กินดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ ในคราวเดียวกัน

๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง

๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่อะกิลการบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของคนไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเอง และทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึง และสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามา มีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการดำเนินการบนฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็น ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นใหมอย่างแท้จริง

๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทของหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย

และมีความพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับ มาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะที่เปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคม ต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และการสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับ การทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

๒.๑.๒ แผนระดับที่ ๒

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบท และสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงจำนวน ๒๓ ประเด็น (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีผลผูกพันให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ต่อไปทั้งสิ้น ๒๓ ประเด็น ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจสำนักงานศึกษาธิการภาคได้ ดังนี้

ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง ภัยคุกคามด้านความมั่นคงส่งผลกระทบต่อการบริหาร และการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องยกระดับขีดความสามารถของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทุกมิติให้มีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ทัดเทียมในระดับสากล ท่ามกลางสถานการณ์และแนวโน้มพลวัต ความมั่นคงที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๐๑) ความมั่นคง มีเป้าหมายภายใต้ กรอบแนวคิดด้านความมั่นคงแบบองค์รวม ให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ เพิ่มขึ้น รวมทั้งประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น ประกอบด้วย แผนย่อย จำนวน ๕ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๒ แผน ดังนี้

แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๒) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ ธรรมาภิบาลเสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ และพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

แนวทางการพัฒนา

ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ

๑) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ (๕) การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อความคิดและโน้มน้าวให้เกิดความเห็นที่คล้อยตามอย่างถูกต้อง (๖) การปรับระบบนิเวศ (สภาพแวดล้อม) ที่เหมาะสม โดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

๙) ป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งจัดการกับเงื่อนไขปัญหาที่มีอยู่เดิมทั้งปวงให้หมดสิ้นไป และเผื่อระว่างมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่ขึ้น โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาเป็นกรอบแนวทางนำในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหา ตลอดไปจนถึงการผลักดันยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุอย่างแท้จริง พร้อมนำความสงบสันติสุขอย่างยั่งยืนกลับคืนสู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทั้งประเทศ และนานาชาติต่อไป

ประเด็น (๑๓) การเกษตร ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและสร้างรายได้ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งรองรับแรงงานที่สำคัญ ภาคเกษตรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และผลักดันประเทศให้ก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๓) การเกษตร มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร และผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร ประกอบไปด้วยแผนย่อย จำนวนทั้งสิ้น ๖ แผนย่อย ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๒ แผน ดังนี้

แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ

แนวทางการพัฒนา

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น ทันท่วงทีของโอกาสที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่เมืองรอง เพื่อยกระดับเป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยประกอบด้วย ๖ แผนย่อย และที่เกี่ยวข้องดังนี้

แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น

๒) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสาร

และการคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราว เพื่อบอกเล่านักท่องเที่ยว เป็นต้น

๓) เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว

แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๔) พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

ประเด็น (๑๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ เป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในทุกมิติโดยมุ่งเน้น การพัฒนาเมืองในจังหวัด ให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นเมืองน่าอยู่ในทุกภาคของประเทศ รวมทั้งผลักดัน การพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมือง ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติ ประกอบด้วยแผนย่อย จำนวน ๖ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แผน ดังนี้

แผนย่อยการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่ โดยพัฒนา เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล มีความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ประกอบด้วย เมืองในกรุงเทพฯ และใน ๑๓ จังหวัดหลัก ในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ปริมณฑล (สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม) เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา เมืองในระเบียงเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี) สงขลา และภูเก็ต

๒) พัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ เพื่อให้เกิด การกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่โดยรอบ และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมืองศูนย์กลาง ทางเศรษฐกิจ โดยสร้างเครือข่ายการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภาค ซึ่งการพัฒนาแบ่งตามภาคได้ดังนี้ ภาคใต้ เน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอุตสาหกรรมเกษตรครบวงจร และการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม แก่พื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วย ๗ จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ยะลา ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นการกำหนดพื้นที่เฉพาะตามกฎหมาย โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษบางประการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ดึงดูดการลงทุน จากทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เกิดการกระจายรายได้สร้างงานสร้างอาชีพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด รวมถึงการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

แผนย่อยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

แนวทางการพัฒนา

ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศและประเทศในภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน และเป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง รวมทั้งเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ โดยพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงอ่าวไทยและอันดามัน และการท่องเที่ยวแบบผสมผสานเชิงสุขภาพและวิถีชุมชน

ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนา ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบด้วย แผนย่อย จำนวน ๕ แผน ซึ่งเกี่ยวข้องจำนวน ๕ แผน ดังนี้

แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

แนวทางการพัฒนา

๒) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุคใหม่ และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เฝ้าระวังและติดตามการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลุกฝัง

ให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่
แห่งการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ

๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยง
และบูรณาการ ข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยง
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริม
และสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน
ให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย
ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ
นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับ
การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะ
ตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ
มีธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อถ่ายทอดความรู้
ประสบการณ์ และทักษะให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

แผนย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

แนวทางการพัฒนา

๓) จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดี
ที่สมวัยทุกด้าน โดยการพัฒนาลำดับขั้นการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ
ตามมาตรฐาน ที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด
ความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมิน
ตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้
จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจนผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุม
ทั้งการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพ
อนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะ
ด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์
การทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
ที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ

๓) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะ
ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

๔) จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะ
การเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วม
และทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

แผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ

๒) เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงิน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว รวมทั้งสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านระบบการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างธุรกิจงานใหม่ ๆ และมีโอกาสและทางเลือกทำงานและสร้างงาน

แผนย่อยการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ รวมทั้งสนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนจัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงาน และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มวัย

๓) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและทุกกลุ่มในสังคม

ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะยกระดับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากร ไทยทุกช่วงวัยทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีทักษะความรู้ มีสมรรถนะที่มีคุณภาพสูง ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ศักยภาพ ความสนใจ ความถนัด และการตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนา การเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๒ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๒ แผน ดังนี้

แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ แนวทางการพัฒนา

๑) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๔ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาชั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปฏิรูปหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ ปฏิรูปการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงาน เพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีเทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ รวมถึงมีนักวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างดี (๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม (๓) พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และ (๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อ เลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

๒) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ประกอบด้วย ๓ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน (๒) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูดคัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่ โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่สามารถสร้างทักษะในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีครูที่ชำนาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังมีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ และ (๓) ส่งเสริมสนับสนุน ระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพ และระบบสนับสนุนอื่น ๆ ปฏิรูประบบการผลิตครูอาชีวะยุคใหม่ โดยผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพ จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ประกอบด้วย ๖ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ที่เหมาะสม (๒) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน (๓) ปรับปรุง โครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงโครงสร้าง การศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม (๔) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้ และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากร จากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (๕) พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกัน คุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพ การศึกษา และปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ และ (๖) ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึง การบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ๕ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) จัดให้ มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น (๒) มีมาตรการ แรงจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ

(๓) พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (๔) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และ (๕) พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

๕) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ๕ แนวทางย่อย ได้แก่ (๑) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ ที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S - curve และ New S - curve เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยัน และพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์ อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้น เป็นระยะ (๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากร ในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค (๓) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (๔) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับ ประชาชน และ (๕) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียน กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

แผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรอง และการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุน ครอบคลุม ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุน มาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่น ในระดับนานาชาติ

ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม การส่งเสริมให้คนไทย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับความเท่าเทียม ความเสมอภาค การเข้าถึง หลักประกันทางสังคม และการได้รับการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ จะเป็นกลไกสำคัญในการ ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติและป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เสมอภาคที่อาจเกิดขึ้นได้ ในอนาคต ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับ การคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๒ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๒ แผน ดังนี้

แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ แนวทางการพัฒนา

๑) ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม โดยกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการแต่ละประเภทแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนทุกช่วงวัยต้องเจอสถานะความยากจนกรณีประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องสูญเสียรายได้ เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตทางสังคมได้ โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน บริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้าง การคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคมและภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒) สร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความตระหนัก ของการทำงานที่มีคุณค่า ที่สามารถตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับชีวิตการทำงาน ของมนุษย์ได้ โดยส่งเสริมให้แรงงานมีโอกาสและรายได้ มีสิทธิในด้านต่าง ๆ การได้แสดงออก การได้รับการยอมรับ ความมั่นคงของครอบครัว การได้พัฒนาตนเอง การได้รับความยุติธรรม และการมีความเท่าเทียมทางเพศ และส่งเสริมให้มีกลไกพิทักษ์และคุ้มครองแรงงาน ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างชาติ การพัฒนาทักษะให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ตามศักยภาพ รวมทั้งการสร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ เพื่อให้กำลังแรงงานทุกกลุ่มได้เข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาให้ผู้สูงอายุจะสามารถทำประโยชน์สร้างสรรค์ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองด้านรายได้รวมทั้งยังเป็นทางเลือกที่สำคัญ ที่จะช่วยบรรเทาปัญหาจากการลดลงของประชากรวัยแรงงานอีกด้วย

แผนย่อยมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

แนวทางการพัฒนา

๑) จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบ และกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถ ให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมครบกลุ่ม อาทิ ทั้งเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย หยื่อของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิต ที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื้อและบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

๒) ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก-เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการ ของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม และส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย

๓) ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการส่งเสริม การจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบพึ่งตนเอง ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันพื้นฐาน

ในการจัดระบบการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิกของตน โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละภาคี โดยภาครัฐส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งมีการใช้กลไกที่มีอยู่แล้ว ในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายในสังคม

๔) สนับสนุนให้มีการพัฒนาและนำใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสวัสดิการสังคมที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับการคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันทางสังคม

ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พัฒนาการลดก๊าซเรือนกระจก มุ่งเน้นการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของประเทศ จัดการควบคุมดูแลมลพิษที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งระบบ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๕ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แผน ดังนี้

แผนย่อยการยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

แนวทางพัฒนา

ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ของคนไทย สร้างความรู้ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและระดับสากลโดยสอดคล้อง ในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบ

ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ ภาครัฐเป็นกลไกสำคัญ ในการดำเนินการทางนโยบายและทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการ ประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ กล่าวคือภาครัฐเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ มีเป้าหมายให้การบริการของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ของผู้ใช้บริการ และภาครัฐมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้สนับสนุนให้ประเทศไทยทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนด้วยหลักการ “ภาครัฐ ของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๕ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๔ แผน ดังนี้

แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน

แนวทางการพัฒนา

๒) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่ และตรวจสอบได้ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

๓) ปรับวิธีการทำงาน จาก “การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เป็น “การให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน เสมือนเป็นองค์กรเดียว มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ และเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวก ทันสถานการณ์

แผนย่อยการบริหารจัดการการเงินการคลัง

แนวทางการพัฒนา

๓) จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยสนับสนุนบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ ภารกิจพื้นที่ และภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของแต่ละแผนงาน/โครงการ และเป้าหมายร่วมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเร่งด่วนในแต่ละช่วงเวลา โดยใช้เครื่องมือด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ มิติอย่างยั่งยืน

๕) กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ ทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพื้นที่ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบ และนำไปสู่การปรับแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบ โดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

แผนย่อยพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล

รองรับสภาพแวดล้อม ในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒) กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐ ให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้ และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้าง การรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการ และการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

๓) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรและออกแบบระบบบริหารงานใหม่ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการบริหารเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการและวางกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างตายตัว มีขนาดที่เหมาะสมกับภารกิจ ปราศจากความซ้ำซ้อนของการดำเนินการกิจ สามารถปรับเปลี่ยน บทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์กร ระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบได้เองอย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นทำงานแบบบูรณาการไร้รอยต่อและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย กับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงาน และมีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานระดับสากล นอกจากนี้ยังมีความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์คาดการณ์ล่วงหน้าและทำงานในเชิงรุก สามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา

๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบ คุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการ ในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ โดยมีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรม ในการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกการป้องกันการแทรกแซงและการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การสร้าง

ความก้าวหน้าให้กับบุคลากรภาครัฐตามความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงาน และการสร้างกลไกให้บุคลากรภาครัฐสามารถโยกย้ายและหมุนเวียนได้อย่างคล่องตัวเพื่อประโยชน์ของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาระบบการจ้างงานบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับภารกิจในรูปต่าง ๆ อาทิ การจ้างงานที่มีลักษณะชั่วคราว ให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานในภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน โดยปรับปรุงวิธีการกำหนดและพิจารณาค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐาน เหมาะสมกับลักษณะงาน และภารกิจรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับตลาดการจ้างงานได้อย่างสมเหตุสมผล โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ระหว่างบุคลากรของรัฐ

๓) พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงานตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง และมีพฤติกรรมปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔) สร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้นำและผู้บริหารภาครัฐมีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีความเข้าใจสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก มีความสามารถในการนำหน่วยงาน และมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะยาว โดยต้องได้รับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้ตนเอง มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็น และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันจะช่วยให้สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ในการช่วยส่งเสริมให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต

ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ภาคประชาชน รวมทั้งเกิดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบไปด้วย แผนย่อย จำนวน ๒ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แผน ดังนี้

แผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนา

๑) ปลุกและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝัง และหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลูก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียด ต่อการทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต ทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตร การศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น สามารถทำหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย

๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร ขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง และแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยผลักดันและยกระดับประเทศ จากประเทศใช้แรงงาน เข้มข้นไปเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ ด้านการวิจัย และนวัตกรรม ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม) ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบไปด้วย แผนย่อยจำนวน ๕ แผน ซึ่งเกี่ยวข้อง จำนวน ๓ แผน ดังนี้

แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

แนวทางพัฒนา

๑) พัฒนาเกษตรสร้างมูลค่า โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายของผลผลิต รวมทั้งเพื่อยกระดับรายได้ลดรายจ่ายและลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ การลดต้นทุนแรงงาน และปัจจัยการผลิต การพยากรณ์อากาศและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อการเกษตร การรักษาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

๒) พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรมพลังงาน อุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์และอุตสาหกรรมอาหาร ยาและเครื่องสำอาง โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชีววัตถุและวัคซีน สมุนไพร วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ความปลอดภัยไซเบอร์ พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก โครงข่ายพลังงานอัจฉริยะ การกักเก็บพลังงาน การบินและอวกาศ การขนส่งระบบราง การเชื่อมต่อของสรรพสิ่ง และข้อมูลขนาดใหญ่

๓) พัฒนาบริการแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคบริการเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ การบริการทางการแพทย์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน และการบริการขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการให้บริการเพิ่มทักษะของบุคลากรไทยที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบแพทย์ปฐมภูมิ การดูแลผู้สูงอายุ การบริการทางการแพทย์แบบแม่นยำ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และการกระจายสินค้าระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ

แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

แนวทางพัฒนา

๑) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนไทยมีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ โภชนาการและสุขภาพในช่วงปฐมวัย การปลูกฝังความเป็นคนดี วินัยและจิตสาธารณะ ในวัยเรียน การพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ในวัยเรียนและวัยแรงงาน บุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตรและกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา

๓) ปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยมีประเด็น การวิจัยที่สำคัญ อาทิ รัฐบาลดิจิทัล ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ กลไกการพัฒนาในเชิงพื้นที่

แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

แนวทางพัฒนา

๑) พัฒนางค์ความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขันในสาขาที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบหรือมีศักยภาพสูง รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอด ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัล

๒) พัฒนางค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนางค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ของประเทศ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอด ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชุมชนของไทย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา ดนตรี วรรณกรรมของไทย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสำนึกในการดูแลรับผิดชอบ ต่อบ้านเมือง มรดกวัฒนธรรม

๓) พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้ นวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการในด้านที่ประเทศไทยมีศักยภาพ แต่ละสาขา รวมทั้งเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ข้อมูล วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประสาทวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมการณ์การรู้คิด เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม และนโยบายสาธารณะสำหรับเศรษฐกิจยุคใหม่ และสังคมศาสตร์และสหสาขาวิชากับนโยบายสาธารณะ ในโลกยุคอุตสาหกรรมยุคที่ ๔

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน” หมายถึง การสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาที่จะพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มศักยภาพพร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และได้กำหนด เป้าหมายหลักของการพัฒนา จำนวน ๕ ประการ ประกอบด้วย ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิต และบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ๓) การมุ่งสู่สังคม แห่งโอกาสและความเป็นธรรม ๔) การเปลี่ยนผ่าน การผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยง

ภายใต้บริบทโลกใหม่ ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจน ในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วน ในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดหมวดหมู่ การพัฒนา จำนวน ๑๓ หมวดหมู่ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” หรือมุ่งหวังจะ “มี” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉม ประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับหมวดหมู่ การพัฒนาที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายหลัก ประกอบด้วย ๖ หมวดหมู่ ดังนี้

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้ บริบทโลกใหม่ เป้าหมายระดับหมวดหมู่ คือ เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ การขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจไทยด้วยดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาผู้ประกอบการในประเทศไทยให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล รวมถึง การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มผลผลิต และความสามารถในการทำกำไรให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น และกลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ส่งเสริม การใช้ประโยชน์จากความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีพ กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนา ระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรม และบริการ ดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ พัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อรองรับกับการปรับตัวทางเทคโนโลยี ในอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เดิโตได้อย่างยั่งยืน สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๑ การปรับโครงสร้างภาคการผลิต และบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยมีเป้าหมายระดับหมวดหมู่ ๑) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ๒) การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง ภายใต้ กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชนและประชาสังคม เพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความร่วมมือ ของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ และเป้าหมายที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาส และความเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายระดับหมวดหมู่ ๑) ครีวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาส

ในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ๒) คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายระดับหมวดหมู่ สังคมไทย มีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนา และเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อย ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยง และปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนาแห่งอนาคต สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาคน สำหรับโลกยุคใหม่ และเป้าหมายที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยมีเป้าหมาย ระดับหมวดหมู่ ๑) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมและมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ๒) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการ พัฒนาในทุกมิติ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยง กับโลกของการทำงานในอนาคต กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม กลยุทธ์ที่ ๓ การเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียน ในระบบการศึกษาปกติ

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน สนับสนุนเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ที่ ๑๓ เป้าหมายที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาส และความเป็นธรรม และเป้าหมายที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือ กับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยมีเป้าหมายระดับหมวดหมู่ ๑) การบริการภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ ๒) ภาครัฐมีขีดสมรรถนะคล่องตัว ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวกและประหยัด กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ยกเลิกภารกิจให้บริการที่สามารถเปิดให้ภาคส่วนอื่นให้บริการแทน กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ทบทวน กระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพเพื่รองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ เร่งทบทวนบทบาทภาครัฐและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ
กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ กลยุทธ์ที่ ๓ ปรับเปลี่ยนภาครัฐ
เป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑
ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน
ภาครัฐเป็นดิจิทัล กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาบุคลากร
ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัลและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐ
ให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ปรับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูด
และรักษาผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ยกเลิกกฎหมาย
ที่หมดความจำเป็นและพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

๓) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข
หรือระงับ ยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้หน่วยงานของรัฐ
ใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๓ (แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ
แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน แผนพัฒนาในระดับพื้นที่) ที่เกี่ยวข้องทางด้านความมั่นคง
ได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง
แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีทั้งสิ้น ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด

หมวดประเด็นความมั่นคง เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้ม
ความเสี่ยงสูงต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก
ของชาติมุ่งเน้นให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐาน
สิทธิมนุษยชนและพร้อมธำรงไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยปกป้องและเชิดชู
สถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านการส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรและเผยแพร่ชุดข้อมูล
ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ
และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และให้ความสำคัญกับทุกศาสนา
ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ
และการพัฒนาศักยภาพ การป้องกันประเทศ มุ่งเน้นการปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาคู่ภัยที่กระทบ
ต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งการพัฒนา
ขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกัน
ประเทศในอนาคต ผ่านการเตรียมกำลังเชิงยุทธศาสตร์ และพัฒนากองทัพและหน่วยงานความมั่นคง
ไปสู่ความทันสมัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับปฏิบัติการทางไซเบอร์
และอวกาศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ
พื้นที่ชายแดน มุ่งเน้นให้พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไข

ภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล อีกทั้งยังเป็นพื้นที่แห่งความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน ทั้งในด้านการร่วมกันป้องกันภัยคุกคาม การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และการสร้างความมั่งคั่งร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยสร้างสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชายแดน ให้มีความปลอดภัยและมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม ยกระดับและพัฒนาจุดผ่านแดนให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคามและเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า และการสัญจรข้ามแดน ตลอดจน สามารถแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มุ่งเน้นความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวมให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงทางทะเลและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินการ ด้านความมั่นคงทางทะเลเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล และการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มุ่งเน้นการลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย พัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเสริมสร้างความปลอดภัย และขจัดเงื่อนไขความรุนแรง ผ่านการเสริมสร้างความสามารถในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและหมู่บ้าน โดยขับเคลื่อนผ่านกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บนพื้นฐานของความจริงใจ สมัยครุใจ และให้เกียรติเพื่อเป็นทางออกของความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ คุณภาพการศึกษา และการบริหารจัดการของภาครัฐ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีความเปราะบางต่อความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติรวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรืออยู่ระหว่างคัดกรอง สถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนาได้ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน โดยเร่งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถิติผู้หลบหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่มีปัญหาสถานะ และสิทธิบุคคล การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้จัดหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประเทศต้นทาง ในการเร่งรัดกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหากลุ่มผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์มุ่งเน้น การยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรมให้ได้รับการยอมรับจากสากล โดยดำเนินการ เร่งรัดการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลดแรงงานบังคับ และการค้ามนุษย์ของแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าว ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพให้แก่ คณะสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินคดีค้ามนุษย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นการป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สกัดกั้น และปราบปรามขบวนการการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ให้เกิดการยอมรับจากสังคม โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติดทั้งการเสพ และการค้า เสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือด้านยาเสพติดทั้งการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูกับองค์กรระหว่างประเทศ ตลอดจนสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงปราบปราม ผู้ค้ายาเสพติดและเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงพัฒนา เทคโนโลยีและฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการลักลอบ จำหน่ายยาเสพติดนอกจากนี้ยังมุ่งเสริมสร้างโอกาสและทางเลือกของผู้เสพยาเสพติด ภายหลังการเข้ารับการบำบัดให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข มีศักดิ์ศรีบนพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์และไม่ถูกตีตราหรือเลือกปฏิบัติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มุ่งเน้น การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจาก การกระทำของมนุษย์ และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน ให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์และยั่งยืน โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การรับรู้และตระหนักรู้ถึงการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ต้องให้กับทุกภาคส่วน เพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยง สาธารณภัย และประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยมุ่งจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ตามหลักสากล ด้วยการเสริมสร้างการจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการให้เป็นไปตามมาตรฐาน ในการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน และเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้อย่างรวดเร็ว ทันถึงและเป็นธรรม

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคง ทางไซเบอร์มุ่งเน้น ให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน รับมือความเสี่ยง

กับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ยกระดับมาตรฐาน รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนากลไก มาตรการ และแนวทาง ในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย มุ่งเน้นให้ประเทศไทย มีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ ต่อเหตุวิกฤตจากการก่อการร้าย และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่ภาวะปกติ โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรอง ด้านการก่อการร้ายทั้งภายในและต่างประเทศ ปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและพื้นที่เปราะบาง มีระบบฐานข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการต่อต้านการก่อการร้าย ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม ของภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันภัยก่อการร้าย พัฒนากลไกการรับมือขณะเกิดเหตุและระบบ การแจ้งเตือน การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ต่อเหตุวิกฤตจากการก่อการร้าย เพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ มุ่งเน้นให้ ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ มีบทบาทนำ ในประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์แห่งชาติบริเวณลุ่มน้ำโขง และความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน โดยรักษาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นที่ตั้ง มีปฏิสัมพันธ์ กับกลุ่มประเทศเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยทบทวนและกำหนดแนวทาง ท่าที และความร่วมมือของไทยต่อประเทศมหาอำนาจ หรือกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ไทยสามารถประมาณการเปลี่ยนแปลง และปรับเปลี่ยนแนวทางการรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศของไทยได้ทันทั่วทั้งที่ และเสริมบทบาท ของไทยในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และผลประโยชน์ร่วมกันของภูมิภาค โดยผลักดันความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคาม ระดับภูมิภาค อาทิ ประเด็นการต่อต้านยาเสพติดและสินค้าผิดกฎหมาย ประเด็นหมอกควันข้ามแดน และประเด็นภัยคุกคาม ทางไซเบอร์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และโรคติดต่อ อุบัติใหม่ มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมและการเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการ ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และโรคติดต่ออุบัติใหม่ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น โดยพัฒนา ศักยภาพและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไข ปัญหา โรคติดต่ออุบัติใหม่ รวมถึงแผนเผชิญเหตุและการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขฉุกเฉิน โดยมีการฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตลอดจนส่งเสริมให้ประเทศมีความมั่นคง ทางยาและเวชภัณฑ์ สามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉิน ทางการแพทย์และสาธารณสุขได้ทั้งห่วงโซ่อุปทาน

หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ มุ่งเน้นให้พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกัน และตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมทั้งบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับ วิกฤตการณ์ระดับชาติโดยทบทวน และพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการ และระดับปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติภารกิจร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้อง เมื่อประเทศเผชิญกับปัญหาภัยคุกคาม หรือเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ ส่งเสริมความร่วมมือ กับต่างประเทศในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน พัฒนาประสิทธิภาพกลไก ระบบการสั่งการในการประเมินและติดตามสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง ในการเข้าสู่ภาวะวิกฤตการณ์ระดับชาติ การแจ้งเตือนตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติการ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติมุ่งเน้น การยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือน ต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว พร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวัง เพื่อสนับสนุนงานข่าวกรอง และการวางระบบ งานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมและประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว พัฒนาและขยาย เครือข่ายด้านการข่าว รวมถึงพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร เพื่อใช้ในการประเมิน สถานการณ์ด้านการข่าวในระยะยาว

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง มุ่งเน้น การจัดทำ และเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง แห่งชาติ โดยบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ตลอดจน กำหนดโจทย์ประเด็นความมั่นคงและประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นประเด็นสำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนากลไกการบริหารจัดการการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ผ่านการจัดทำแผนหรือแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง และสร้างความร่วมมือ หรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูล ภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ตามหน้าที่ อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบลเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม โดยพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงเชิงพื้นที่ ให้แก่ประชาชน ด้วยการนำนโยบายและแผนความมั่นคงต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความมั่นคง ในระดับพื้นที่ที่สำคัญ อาทิ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการอยู่ร่วมกัน ระหว่างคนกับสัตว์ในพื้นที่ ความขัดแย้งทางพลังงาน อาหาร และน้ำ ไปใช้กำหนดทิศทาง

เพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทความมั่นคงในพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานความมั่นคงในระดับพื้นที่ และเครือข่ายการเสริมสร้างความมั่นคงเชิงรุกในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐและนอกภาครัฐให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสานการดำเนินการ และสะท้อน ความต้องการจากระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๓ แผนระดับที่ ๓

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะในการทำงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษา เพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วม ของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs ๒๐๓๐) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย

(๑) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

(๓) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา

(๑) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

(๔) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อกำจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคาม ในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย

- (๑) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- (๒) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
- (๓) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- (๒) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
- (๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย

- (๑) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
- (๒) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ
- (๓) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
- (๔) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชน สามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
- (๕) ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ
- (๖) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล
- (๗) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
- (๓) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มี วินัย จิตสำนึก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

- (๔) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ
- (๕) พัฒนาค้นข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
- (๖) พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- (๗) พัฒนาคูณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา **เป้าหมาย**

- (๑) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
- (๒) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
- (๓) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง

เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

แนวทางการพัฒนา

- (๑) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
- (๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
- (๓) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **เป้าหมาย**

(๑) คนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

(๒) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

(๓) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๓) พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา **เป้าหมาย**

(๑) โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการ การศึกษามีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

(๒) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

(๓) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

(๔) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียนสถานศึกษาและความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

(๕) ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

(๑) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

(๔) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา

(๕) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๒.๒ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๓

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นวาระการพัฒนายุคหลังปี ๒๐๑๕ ระยะ ๑๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๖ - ๒๐๓๐) ที่ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติจำนวน ๑๙๓ ประเทศ ได้ร่วมกันลงนามรับรองพันธสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World: The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๕ ปีข้างหน้า เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายหลัก ๑๗ ข้อ ครอบคลุม ๓ เสาหลักด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕) การดำเนินการในส่วนของประเทศไทยนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีปลัดกระทรวง ผู้แทนส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นกรรมการและมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๓ คณะภายใต้ กพย. ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ๓) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีการแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ ภายใต้คณะอนุกรรมการทั้ง ๓ คณะ ทั้งนี้ กพย. ได้มอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในแต่ละเป้าหมาย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในเป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม

และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งประกอบด้วย ๑๐ เป้าประสงค์ โดยมี ๒ เป้าประสงค์ ที่ถูกจัดลำดับให้อยู่ในเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีความสำคัญ ๓๐ ลำดับแรก ได้แก่

เป้าประสงค์ที่ ๔.๑ สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนสำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการ เรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี ๒๕๗๓

เป้าประสงค์ที่ ๔.๒ สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนเข้าถึงการ พัฒนาการดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี ๒๕๗๓ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

๒.๓ ความสอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ นโยบายรัฐบาล

นายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ ระบุว่าประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทาย อยู่หลายประการ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ที่เราเติบโตน้อยกว่าศักยภาพจริง ปัญหาหนี้สินเรื้อรัง ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่รุนแรงขึ้นทุกที ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคมและการเมือง ทั้งหมดนี้ คือ “ความท้าทาย” ที่รัฐบาลพร้อมจะประสานพลังกับทุกภาคส่วน (Collaboration) เปลี่ยนความท้าทาย ให้กลายเป็น “ความหวัง โอกาส และความเสมอภาค ทางเศรษฐกิจและสังคม” ของคนทุกกลุ่ม อย่างเท่าเทียม (Inclusiveness) รัฐบาลพร้อมเสริมศักยภาพสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งบทบาท และสิทธิ (Empowerment) เพื่อพลิกฟื้นประเทศจากปัญหา ที่รุ่มเรื้อรังและทำให้ประเทศไทย เดินไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง โดยนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาที่เกี่ยวข้อง ในด้านการศึกษาประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

นโยบายที่แปด รัฐบาลจะแก้ปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและครบวงจร เริ่มตั้งแต่ การตัดต้นตอการผลิตและจำหน่ายด้วยการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การสกัดกั้นควบคุม การลักลอบนำเข้าและตัดเส้นทางยาเสพติด การปราบปรามและการยึดทรัพย์ ผู้ค้าอย่างเด็ดขาด การค้นหาผู้เสพยาในชุมชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการรักษา ตลอดจนการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติด การฝึกอาชีพ การศึกษา และการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมทั้งมีระบบติดตามดูแล ช่วยเหลือเพื่อไม่ให้กลับไปสู่วงจรยาเสพติดอีก เพื่อคืนคนคุณภาพกลับสู่สังคม

นโยบายที่เก้า รัฐบาลจะเร่งแก้ปัญหายาอาชญากรรม อาชญากรรมออนไลน์/มิจนาซีฟ และอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน โดยการเพิ่มศักยภาพ และประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และรับมือกับอาชญากรรม ออนไลน์อย่างรวดเร็ว ช่วยเหลือเหยื่อของมิจนาซีฟอย่างทันท่วงที โดยผนึกกำลังกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างกลไกการร่วมรับมือของบริษัผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมและธนาคารพาณิชย์

นโยบายที่สิบ รัฐบาลจะส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ และจัดสวัสดิการสังคม ให้สอดคล้อง กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สร้างความเท่าเทียมทางโอกาสและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ กลุ่มเปราะบางที่สำคัญ ได้แก่ คนพิการ ผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ บุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติ เพื่อให้สามารถ

เข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของรัฐได้โดยสะดวกตามที่กฎหมายบัญญัติ กลับไปสู่วงจรยาเสพติดอีก เพื่อคืนคนคุณภาพกลับสู่สังคม

ทั้งนี้ รัฐบาลเชื่อว่าทุนมนุษย์เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจะเร่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยอย่างเต็มกำลังและความสามารถ โดย

๑) รัฐบาลจะส่งเสริมการเกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม เด็กไทยทุกคนจะต้องเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เมื่อเติบโตก็ได้เรียนหนังสือ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริมการปลดล็อกศักยภาพทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม และความสามารถทางกีฬา และพัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ศักยภาพของผู้เรียน ลดภาระ และลดความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สองภาษาโดยใช้ AI เป็นตัวช่วย เน้นการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงเพื่อการสร้างรายได้ (Learn to Earn) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ทุกระดับ รวมทั้งการค้นหาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา พร้อมทั้ง ส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแรงงาน ในอนาคตและรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

๒) รัฐบาลจะยกระดับทักษะและปลดล็อกศักยภาพของคนไทยเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ โดยรัฐบาลจะสนับสนุนการสร้าง Soft Power ของประเทศ ผ่านการส่งเสริม ๑ ครอบครัว ๑ ซอฟต์แวร์ (OFOS) จัดตั้งศูนย์สร้างสรรคการออกแบบและส่งเสริมวัฒนธรรม ในพื้นที่ เช่น ศูนย์สร้างสรรคการออกแบบ (TCDC) สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ (THACCA) เพื่อยกระดับและพัฒนาความสามารถด้านวัฒนธรรมสร้างสรรค์ของคนไทยให้สร้างมูลค่า เสริมทักษะเดิม (Reskill) เพิ่มทักษะใหม่ (Upskill) ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อให้แรงงานได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมกับทักษะที่เพิ่มขึ้น เช่น ทักษะด้านการประยุกต์ใช้ AI รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนดึงศักยภาพของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภา สามารถสรุปนโยบายที่เกี่ยวข้อง กับด้านการศึกษา จำนวน ๙ นโยบาย ดังนี้

๑) ส่งเสริมการเกิด และเติบโตอย่างมีคุณภาพ ของเด็กทุกคน อย่างเท่าเทียม

๒) เด็กไทยทุกคน จะต้องเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เมื่อเติบโต ก็ได้เรียนหนังสือ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล

๓) ส่งเสริมการปลดล็อกศักยภาพ ทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม และความสามารถทางกีฬา

๔) พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น ทั้งในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ ศักยภาพของผู้เรียน ลดภาระ และลดความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

- ๕) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สองภาษา โดยใช้ AI เป็นตัวช่วย
- ๖) เน้นการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง เพื่อการสร้างรายได้ (Learn to Earn)
- ๗) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ
- ๘) ค้นหา และช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่หลุดจากระบบการศึกษา
- ๙) ส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแรงงานในอนาคต และรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

๒.๓.๒ นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) ได้ประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๘ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพ และสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น ตามบริบทของประเทศและสังคมโลก โดยเน้นให้ผู้เรียน “เรียนดี มีความสุข” ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน ดังที่กล่าวไว้ว่า “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการนำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย ประกอบด้วยนโยบายการศึกษา และข้อสั่งการและแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑) นโยบายการศึกษา

๑.๑) ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

- (๑) ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- (๒) ครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นคืน (โยกย้ายกลับภูมิลำเนา ด้วยความโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง)
- (๓) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๔) จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ
- (๕) ยกเลิกครูเวร ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน
- (๖) จัดหานักการภารโรง
- (๗) ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน
- (๘) จ้างครูผู้ช่วยกรณีพิเศษ

๑.๒) ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

- (๑) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา
- (๒) จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพ ๑ โรงเรียน ต่อ ๑ อำเภอ
- (๓) พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

(๔) การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

(๕) การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย

(๖) ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

(๗) อาหารกลางวันขยายโอกาส

(๘) สุขชาติมีความสุข

(๙) การศึกษาเท่าเทียม

(๑๐) การนำเทคโนโลยี เช่น AI มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

๒) ข้อสั่งการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๑) ให้นำนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีที่ แลงต่อรัฐสภา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม (Action Plan)

๒.๒) ให้ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน และดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเคร่งครัด เช่น การสอบ การบรรจุ การแต่งตั้งโยกย้าย (ห้ามซื้อ-ขายตำแหน่ง) ห้ามทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ชุดนักเรียน อาหารกลางวัน ฯลฯ

๒.๓) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๒.๔) ให้ร่วมกันรักษาสีงแวดล้อม และมุ่งสู่การใช้พลังงานสะอาด

๒.๕) ส่งเสริมการอ่านและคิดวิเคราะห์อย่างเป็นกระบวนการ โดยผู้บริหารและครูต้องเป็นต้นแบบ

๒.๖) การลงพื้นที่ตรวจราชการหรือตรวจเยี่ยม ให้ดำเนินการอย่างเรียบง่าย โดยเฉพาะผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มาร่วมรับการตรวจราชการหรือตรวจเยี่ยม โดยให้มีการดำเนินการอย่างเรียบง่ายและประหยัด เช่น ไม่ต้องติดป้ายต้อนรับ ไม่มีของที่ระลึกหรือของฝากใด ๆ ทั้งสิ้น

๒.๓.๓ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องจุดเน้นด้านสุขภาพองค์กรของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นดังกล่าว เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านสุขภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างครอบคลุมในทุกมิติ ๒ ด้านหลัก ได้แก่

๑) บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการสร้างเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพปัญญา สุขภาพสังคม ให้แก่ ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการดำเนินชีวิตได้ด้วยความผาสุก ผ่านกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงกันในทุกมิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สร้างความตระหนักรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และสิทธิหน้าที่ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน สามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมและพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น มีภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาดที่เป็นภัยต่อสุขภาพ มีวิจรณ์ญาณในการเลือกรับข้อมูลที่ถูกต้องและการเลือกสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสุขภาพ

สุขภาพจิต ยกระดับการสร้างเสริมสุขภาพจิตเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเป้าไปสู่การสร้างกระบวนการทางความคิดเชิงบวกที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและยืดหยุ่นทางด้านจิตใจ ตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เคารพและเห็นคุณค่าในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น สามารถปรับตัวและฟื้นฟูสุขภาพจิตของตนเองให้กลับสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว พัฒนากลไกการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต การให้การปรึกษา และการส่งต่อ ในสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการปรับทัศนคติในการขอรับการปรึกษาหรือการพบจิตแพทย์ ให้เป็นเรื่องปกติที่สามารถดูแล รักษา และฟื้นฟูได้อย่างเหมาะสม

สุขภาพปัญญา สร้างเสริมปัจจัยแห่งการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องอย่างมีสติ เรียนรู้ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัย เข้าใจและแยกได้ในเหตุผลแห่งความดี ความมีประโยชน์ นำไปสู่การมีจิตใจที่ดีงาม เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ มีทัศนคติที่ถูกต้อง รู้เท่าทันความเป็นจริง ของชีวิตและโลก สามารถคิดถูก คิดชอบและรู้จักแก้ทุกข้อขัดแย้งด้วยปัญญา รวมทั้งมีความสุขจากการเป็น ผู้ให้และการทำความดีเพื่อผู้อื่นหรือส่วนรวม

สุขภาพสังคม สร้างเสริมปัจจัยแห่งความผาสุกให้เกิดขึ้นในสังคมทุกระดับ ด้วยการร่วม สร้างสรรค์ความสงบสุข สันติ การอยู่ร่วมกันด้วยไมตรี มีเมตตากรุณา มีความรักให้แกกัน ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน มีความเสียสละ และการไม่เบียดเบียนกัน

๒) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดระเบียบพื้นที่ ให้มีความมั่นคงและปลอดภัยในทุกมิติ ลดความเสี่ยงจากโรคภัย อุบัติเหตุ และภัยคุกคามต่าง ๆ การมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการผ่อนคลาย และพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมทางสังคม ที่สร้างสรรค์และหลากหลาย มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสุขาภิบาล อาหารและน้ำ และมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอย

ส่วนที่ ๓

สภาวการณ์ด้านการศึกษาของภาคใต้

สภาวการณ์ด้านการศึกษาในระดับพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ะนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล) เป็นการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติทางการศึกษาในภาพรวม ปัจจัยและแนวโน้มต่าง ๆ ทั้งภายในประกอบด้วย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหาร ระบบการทำงาน บุคลากร ทักษะ และค่านิยมร่วม และภายนอกที่ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และกฎหมาย ฐานทางการศึกษา รวบรวม ประมวล เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างชัดเจน และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหา ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ข้อมูลคุณภาพการศึกษา และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคใต้

๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

พื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ะนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล) มีสถานศึกษา ๖,๒๔๘ โรงเรียน นักเรียน ๑,๔๘๗,๑๓๓ คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ๗๗,๘๖๕ คน และมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ในปี ๒๕๖๖ คือ ๑๐.๑๐ ปี โดยจังหวัดที่ประชากรมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุด คือ จังหวัดภูเก็ต ๑๑.๑๐ ปี รองลงมาที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คือ จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช คือ ๑๐.๘๐ ๑๐.๕๖ และ ๑๐.๕๓ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนในพื้นที่ พบว่าร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนสูงสุด เท่ากับร้อยละ ๑๐๖.๐๒ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (๑๕ - ๑๗ ปี) รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา (๖ - ๑๑ ปี) เท่ากับร้อยละ ๙๗.๕๕ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (๑๒ - ๑๔ ปี) เท่ากับร้อยละ ๙๕.๗๔ ระดับก่อนประถมศึกษา (๓-๕ ปี) เท่ากับร้อยละ ๘๓.๒๔ และระดับปวส. (๑๘ - ๑๙ ปี) เท่ากับร้อยละ ๑๗.๘๕ ตามลำดับ ในพื้นที่ภาคใต้มีนักเรียนพิการจำนวน ๔๙,๓๖๙ คน เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ๕ อันดับแรกที่มีนักเรียนพิการมากที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๐,๓๘๑ คน รองลงมา คือ สงขลา ๙,๘๑๒ คน สุราษฎร์ธานี ๙,๒๑๐ คน ชุมพร ๓,๙๔๗ คน และพัทลุง ๓,๔๙๔ คน ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ จำนวนสถานศึกษา ครู และผู้เรียน/นักเรียนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้

ปีการศึกษา ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ จำแนกตามจังหวัด

หน่วย : แห่ง/คน

ปีการศึกษา จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา			จำนวนนักเรียน			จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา		
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ภาคใต้	๖,๒๒๕	๖,๒๔๘	๖,๒๐๙	๑,๕๐๗,๑๑๐	๑,๔๘๗,๑๓๓	๑,๔๖๖,๕๕๐	๘๐,๓๒๒	๗๗,๘๖๕	๖๗,๓๓๙
ชุมพร	๔๕๖	๔๕๕	๔๕๕	๙๘,๘๐๕	๙๘,๖๐๖	๙๗,๙๐๑	๕,๙๕๓	๕,๖๗๘	๕,๕๘๙
สุราษฎร์ธานี	๙๓๒	๙๒๘	๙๒๕	๒๑๘,๒๖๙	๒๑๗,๒๐๐	๒๑๗,๑๒๖	๑๑,๘๗๐	๑๑,๒๒๙	๑๐,๑๓๔
นครศรีธรรมราช	๑,๓๗๕	๑,๓๕๗	๑,๓๔๖	๓๐๖,๑๔๘	๒๙๕,๖๕๖	๒๘๗,๐๔๘	๑๖,๓๓๔	๑๕,๖๒๑	๑๔,๓๐๗
พัทลุง	๕๒๐	๕๒๐	๕๑๘	๙๙,๑๗๐	๙๖,๑๙๙	๙๓,๓๔๖	๔,๖๕๔	๔,๖๔๐	๔,๓๐๙
สงขลา	๑,๐๗๙	๑,๐๗๘	๑,๐๖๗	๓๐๒,๒๙๗	๒๙๗,๗๐๒	๒๙๑,๙๓๔	๑๖,๗๘๖	๑๖,๘๗๗	๑๔,๓๓๙

ปีการศึกษา จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา			จำนวนนักเรียน			จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา		
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ระนอง	๑๖๕	๑๖๔	๑๖๓	๓๘,๙๒๙	๓๙,๐๔๖	๓๙,๑๘๓	๑,๘๗๙	๑,๗๖๗	๑,๔๗๑
พังงา	๒๖๔	๒๖๔	๒๖๑	๕๔,๘๘๖	๕๔,๓๔๔	๕๓,๗๖๗	๓,๐๗๐	๒,๗๐๙	๒,๓๒๔
ภูเก็ต	๑๖๗	๑๖๗	๑๖๖	๗๘,๘๓๙	๘๓,๓๓๐	๘๖,๑๐๐	๓,๕๑๙	๓,๓๐๕	๒,๔๘๗
กระบี่	๔๖๐	๔๖๐	๔๕๗	๑๐๗,๗๕๘	๑๐๗,๒๗๑	๑๐๕,๖๒๕	๕,๒๓๒	๕,๑๑๕	๔,๑๙๕
ตรัง	๕๐๗	๕๐๖	๕๐๕	๑๒๔,๘๗๗	๑๒๒,๙๗๐	๑๑๙,๓๖๐	๖,๕๗๗	๖,๕๖๔	๕,๖๖๔
สตูล	๓๕๐	๓๔๙	๓๔๖	๗๖,๑๓๒	๗๔,๘๐๙	๗๓,๑๖๐	๔,๔๔๘	๔,๓๖๐	๓,๕๒๕

ที่มา : สารสนเทศด้านการศึกษาศูนย์ข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๑๐ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ ในพื้นที่ภาคใต้

หน่วย : ปี

จังหวัด / พื้นที่	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ประเทศ	๙.๙๖	๑๐.๒๓	๑๐.๒๔
ภาคใต้	๙.๘๕	๑๐.๑๒	๑๐.๑๐
ชุมพร	๙.๗๖	๙.๔๓	๙.๔๓
สุราษฎร์ธานี	๙.๒๙	๙.๕๙	๙.๗๘
นครศรีธรรมราช	๑๐.๐๗	๑๐.๕๔	๑๐.๕๓
พัทลุง	๑๐.๑๘	๑๐.๕๐	๑๐.๕๖
สงขลา	๑๐.๗๖	๑๐.๘๕	๑๐.๘๐
ระนอง	๘.๗๙	๘.๕๔	๙.๑๗
พังงา	๙.๑๑	๙.๖๓	๙.๘๖
ภูเก็ต	๑๑.๑๑	๑๑.๔๔	๑๑.๑๐
กระบี่	๙.๖๐	๑๐.๑๘	๙.๙๓
ตรัง	๙.๖๙	๑๐.๐๗	๑๐.๐๙
สตูล	๙.๗๑	๑๐.๐๘	๑๐.๐๔

ที่มา : รายงานปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตารางที่ ๑๑ ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนในพื้นที่ภาคใต้จำแนกตามระดับการศึกษา
กลุ่มอายุ รายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๖

หน่วย : คน

จังหวัด / พื้นที่		ระดับการศึกษา				
		ก่อน ประถมศึกษา (๓ - ๕ ปี)	ประถมศึกษา (๖ - ๑๑ ปี)	มัธยมศึกษา ตอนต้น (๑๒ - ๑๔ ปี)	มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช. (๑๕ - ๑๗ ปี)	ปวส. (๑๘ - ๑๙ ปี)
ภาคใต้	ประชากรวัยเรียน	๒๔๐,๗๘๐	๕๖๗,๔๐๒	๒๙๔,๐๕๒	๒๙๕,๙๕๐	๑๘๘,๖๑๓
	นักเรียน/นักศึกษา	๒๐๐,๔๒๒	๕๕๓,๔๗๙	๒๘๑,๕๓๐	๓๑๓,๗๕๙	๓๓,๖๗๕
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๒๔	๙๗.๕๕	๙๕.๗๔	๑๐๖.๐๒	๑๗.๘๕
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	ประชากรวัยเรียน	๑๖๑,๑๗๕	๓๘๐,๐๙๗	๑๙๖,๖๑๕	๑๙๗,๖๖๕	๑๒๗,๖๖๔
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๓๕,๓๖๕	๓๗๐,๔๐๐	๑๘๙,๗๕๕	๒๑๔,๗๕๔	๒๔,๘๘๙
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๙๙	๙๗.๔๕	๙๖.๕๓	๑๐๘.๖๕	๑๙.๔๖
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	ประชากรวัยเรียน	๗๙,๖๐๕	๑๘๗,๓๐๕	๙๗,๔๓๗	๙๘,๒๘๕	๖๐,๙๔๙
	นักเรียน/นักศึกษา	๖๕,๐๕๗	๑๘๓,๐๗๙	๙๑,๗๓๕	๙๙,๐๐๕	๘,๘๒๖
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๑.๗๒	๙๗.๗๔	๙๔.๑๕	๑๐๐.๗๓	๑๔.๔๘
จังหวัดชุมพร	ประชากรวัยเรียน	๑๔,๙๔๖	๓๕,๒๓๘	๑๘,๔๐๔	๑๘,๕๑๕	๑๑,๙๙๘
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๓,๑๑๖	๓๖,๗๘๖	๑๘,๗๖๑	๒๐,๔๓๔	๒,๐๒๐
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๗.๗๖	๑๐๔.๓๙	๑๐๑.๙๔	๑๑๐.๓๖	๑๖.๘๔
จังหวัด สุราษฎร์ธานี	ประชากรวัยเรียน	๓๕,๒๕๙	๘๒,๒๗๗	๔๓,๑๖๒	๔๒,๑๘๓	๒๗,๐๘๗
	นักเรียน/นักศึกษา	๒๙,๕๙๙	๘๒,๒๘๒	๔๑,๖๑๓	๔๕,๒๕๗	๔,๐๔๗
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๙๕	๑๐๐.๐๑	๙๖.๔๑	๑๐๗.๒๙	๑๔.๙๔
จังหวัด นครศรีธรรมราช	ประชากรวัยเรียน	๔๗,๖๑๓	๑๑๓,๔๘๐	๕๘,๓๙๐	๕๘,๖๒๔	๓๗,๕๕๑
	นักเรียน/นักศึกษา	๓๙,๕๒๗	๑๐๖,๓๙๒	๕๖,๐๕๘	๖๒,๘๘๗	๗,๓๘๓
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๐๒	๙๓.๗๕	๙๖.๐๑	๑๐๗.๒๗	๑๙.๖๗
จังหวัดพัทลุง	ประชากรวัยเรียน	๑๕,๒๙๐	๓๖,๗๗๐	๑๙,๕๓๒	๑๙,๒๗๙	๑๒,๒๙๗
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๒,๗๕๘	๓๔,๔๘๙	๑๘,๒๗๔	๒๑,๘๑๒	๒,๐๔๒
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๔๔	๙๓.๘๐	๙๓.๕๖	๑๑๓.๑๔	๑๖.๖๑
จังหวัดสงขลา	ประชากรวัยเรียน	๔๘,๐๖๗	๑๑๒,๓๓๒	๕๗,๑๒๗	๕๙,๐๖๔	๓๘,๗๔๑
	นักเรียน/นักศึกษา	๔๐,๓๖๕	๑๑๐,๔๕๑	๕๕,๐๘๙	๖๗,๓๖๔	๙,๓๕๗
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๙๘	๙๘.๓๓	๙๖.๔๓	๑๐๘.๙๗	๒๔.๑๕
จังหวัดระนอง	ประชากรวัยเรียน	๕,๙๙๒	๑๓,๖๒๗	๗,๑๘๘	๗,๔๔๕	๔,๕๕๑
	นักเรียน/นักศึกษา	๕,๒๕๙	๑๔,๓๓๓	๖,๖๓๔	๘,๐๖๗	๗๒๑
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๗.๗๗	๑๐๕.๑๘	๙๒.๒๙	๑๐๘.๓๕	๑๕.๘๔

จังหวัด / พื้นที่		ระดับการศึกษา				
		ก่อน ประถมศึกษา (๓ - ๕ ปี)	ประถมศึกษา (๖ - ๑๑ ปี)	มัธยมศึกษา ตอนต้น (๑๒ - ๑๔ ปี)	มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช. (๑๕ - ๑๗ ปี)	ปวส. (๑๘ - ๑๙ ปี)
จังหวัดพังงา	ประชากรวัยเรียน	๘,๑๔๖	๑๙,๗๔๘	๑๐,๔๘๓	๑๐,๘๕๖	๖,๗๖๘
	นักเรียน/นักศึกษา	๗,๑๓๑	๒๐,๘๗๘	๙,๙๖๙	๑๑,๐๐๙	๑,๐๔๑
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๗.๕๔	๑๐๕.๗๒	๙๕.๑๐	๑๐๑.๔๑	๑๕.๓๘
จังหวัดภูเก็ต	ประชากรวัยเรียน	๑๔,๘๕๙	๓๓,๓๒๓	๑๖,๘๔๒	๑๖,๕๔๕	๑๐,๔๓๐
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๐,๖๐๓	๓๑,๗๒๑	๑๕,๖๗๒	๑๕,๘๗๗	๒,๐๕๓
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๗๑.๓๖	๙๕.๑๙	๙๓.๐๕	๙๕.๙๖	๑๙.๖๘
จังหวัดกระบี่	ประชากรวัยเรียน	๑๘,๑๓๖	๔๒,๖๕๕	๒๒,๓๔๙	๒๒,๒๐๘	๑๓,๕๙๘
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๕,๓๑๑	๔๒,๓๒๕	๒๐,๗๙๘	๒๐,๗๒๕	๑,๗๕๗
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๔.๒๔	๙๙.๒๓	๙๓.๐๖	๙๓.๓๒	๑๒.๙๒
จังหวัดตรัง	ประชากรวัยเรียน	๑๙,๔๕๖	๔๗,๘๒๗	๒๕,๔๗๘	๒๖,๒๑๓	๑๖,๑๗๕
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๖,๑๘๑	๔๕,๒๐๓	๒๔,๔๗๗	๒๗,๓๓๔	๒,๑๔๓
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๓.๑๗	๙๔.๕๑	๙๖.๐๗	๑๐๔.๒๘	๑๓.๒๕
จังหวัดสตูล	ประชากรวัยเรียน	๑๒,๙๗๖	๓๐,๑๒๕	๑๕,๐๙๗	๑๕,๐๑๘	๙,๔๒๗
	นักเรียน/นักศึกษา	๑๐,๕๗๒	๒๘,๖๑๙	๑๔,๑๘๕	๑๕,๙๙๓	๑,๑๑๑
	ร้อยละของนักเรียน ต่อประชากรวัยเรียน	๘๑.๔๗	๙๕.๐๐	๙๓.๙๖	๑๐๖.๔๙	๑๑.๗๙

ที่มา: ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ ๑๒ จำนวนนักเรียนพิการในพื้นที่ภาคใต้ จำแนกรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๖

หน่วย : คน

จังหวัด / พื้นที่	จำนวนนักเรียนพิการ
ภาคใต้	๔๙,๓๖๙
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๓๖,๘๔๔
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๑๒,๕๒๕
จังหวัดชุมพร	๓,๙๔๗
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๙,๒๑๐
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๐,๓๘๑
จังหวัดพัทลุง	๓,๔๙๔
จังหวัดสงขลา	๙,๘๑๒
จังหวัดระนอง	๒,๐๒๐
จังหวัดพังงา	๑,๙๓๘
จังหวัดภูเก็ต	๘๘๗
จังหวัดกระบี่	๓,๔๕๐

จังหวัด / พื้นที่	จำนวนนักเรียนพิการ
จังหวัดตรัง	๑,๓๒๙
จังหวัดสตูล	๒,๙๐๑

ที่มา: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๒ ข้อมูลคุณภาพการศึกษา

๓.๒.๑ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีคะแนนเฉลี่ยรวมเพียง ๔๑.๓๓ คะแนน แม้ในวิชาภาษาไทยจะทำได้ดีที่สุด ๕๗.๓๐ คะแนน แต่คณิตศาสตร์ ๒๙.๙๖ คะแนน และภาษาอังกฤษ ๓๗.๓๒ คะแนนยังคงเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข ในระดับภูมิภาค กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ๔๒.๗๖ คะแนน และอันดามัน ๔๒.๓๙ คะแนน มีผลงานดีกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย ส่วนจังหวัดที่โดดเด่น คือ จังหวัดภูเก็ต ๔๗.๒๕ คะแนน ซึ่งทำคะแนนภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ได้สูง และจังหวัดพัทลุง ๔๔.๗๙ คะแนน ที่โดดเด่นในภาษาไทยและวิทยาศาสตร์ แต่ในทางตรงกันข้าม จังหวัดสตูล มีคะแนนเฉลี่ยรวม ๓๘.๖๒ คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในทุกวิชา โดยเฉพาะคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้จังหวัดระนอง มีคะแนนเฉลี่ยรวม ๔๐.๒๙ คะแนน ก็มีผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์เช่นกัน

ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศอยู่ที่ ๓๔.๔๗ คะแนน ในส่วนของภาคใต้ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ๓๕.๒๓ คะแนน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ๓๔.๙๑ คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาต่อเนื่อง สำหรับรายจังหวัดในภูมิภาค จังหวัดภูเก็ต มีผลงานโดดเด่นที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ยรวม ๓๙.๑๘ คะแนน และทำได้ดีเป็นพิเศษในวิชาภาษาอังกฤษ ๓๘.๗๖ คะแนน และคณิตศาสตร์ ๒๙.๖๓ คะแนน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓๕.๖๕ คะแนน และจังหวัดตรัง ๓๕.๘๘ คะแนน ก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย และผลคะแนนเฉลี่ยที่ดีในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาค ในทางตรงกันข้าม จังหวัดสตูล มีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำที่สุดที่ ๓๒.๔๘ คะแนน และมีผลการทดสอบต่ำในเกือบทุกวิชา โดยเฉพาะภาษาไทย ๔๘.๑๙ คะแนน และคณิตศาสตร์ ๒๓.๙๙ คะแนน ซึ่งบ่งชี้ถึงปัญหาเชิงลึกที่ต้องเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ จังหวัดพังงา ๓๓.๖๕ คะแนน และจังหวัดกระบี่ ๓๓.๕๐ คะแนน ก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอย่างชัดเจนเช่นกัน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศอยู่ที่ ๒๙.๘๒ คะแนน ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ ๔๐.๗๘ คะแนน ซึ่งเป็นวิชาเดียวที่นักเรียนทำคะแนนได้เกิน ๔๐ เปอร์เซนต์ ส่วนวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะคณิตศาสตร์ ๑๙.๙๖ คะแนน ภาษาอังกฤษ ๒๖.๑๘ คะแนน และวิทยาศาสตร์ ๒๙.๐๙ คะแนน กลับมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำอย่างน่าเป็นห่วง แสดงให้เห็นถึงความท้าทายอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน

และการทำความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับภูมิภาค กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ๓๐.๓๖ คะแนน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ๓๑.๓๕ คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเพียงเล็กน้อย บ่งชี้ว่าภาพรวมในภูมิภาคนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาเช่นกัน สำหรับผลการทดสอบในระดับจังหวัด จังหวัดภูเก็ต แสดงผลงานที่โดดเด่นที่สุดในตารางนี้ ด้วยคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุดที่ ๓๗.๘๐ คะแนน และยังสามารถที่ยอดเยี่ยมในวิชาภาษาอังกฤษ ๓๖.๖๗ คะแนน และคณิตศาสตร์ ๓๑.๑๐ คะแนน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในวิชาเหล่านี้อย่างมีนัยสำคัญ ในทางตรงกันข้าม จังหวัดสตูล มีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำที่สุดที่ ๒๘.๕๘ คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำในเกือบทุกวิชา โดยเฉพาะภาษาไทย ๔๑.๔๔ คะแนน และคณิตศาสตร์ ๑๙.๙๑ คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศมาก สะท้อนถึงปัญหาเชิงลึกในระบบการจัดการศึกษาของจังหวัดนี้ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ จังหวัดพังงา ๓๓.๖๕ คะแนน และกระบี่ ๓๓.๕๐ คะแนน ก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอย่างชัดเจนเช่นกัน

ตารางที่ ๑๓ การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิ
 ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตาม
 รายวิชาและจังหวัด

หน่วย : คะแนน

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)				
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	เฉลี่ยรวม
ระดับประเทศ	๕๗.๓๐	๓๗.๓๒	๒๙.๙๖	๔๐.๗๕	๔๑.๓๓
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๕๙.๖๐	๓๗.๔๔	๓๑.๒๖	๔๒.๗๒	๔๒.๗๖
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๕๘.๗๗	๓๗.๗๐	๓๑.๑๕	๔๑.๙๒	๔๒.๓๙
จังหวัดชุมพร	๖๐.๑๔	๓๘.๑๗	๓๑.๒๑	๔๓.๔๖	๔๓.๒๕
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕๙.๗๗	๓๗.๑๘	๓๐.๖๔	๔๒.๒๑	๔๒.๔๕
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๐.๖๐	๓๗.๑๕	๓๑.๕๗	๔๓.๑๖	๔๓.๑๒
จังหวัดพัทลุง	๖๒.๖๗	๓๗.๑๓	๓๓.๘๒	๔๕.๕๕	๔๔.๗๙
จังหวัดสงขลา	๕๗.๕๑	๓๗.๗๑	๓๐.๖๙	๔๑.๕๘	๔๑.๘๗
จังหวัดระนอง	๕๘.๓๕	๓๔.๘๒	๒๘.๐๑	๓๙.๙๖	๔๐.๒๙
จังหวัดพังงา	๕๘.๔๙	๓๕.๖๑	๓๐.๔๒	๔๒.๐๐	๔๑.๖๓
จังหวัดภูเก็ต	๖๑.๘๗	๔๗.๙๗	๓๕.๒๑	๔๓.๙๕	๔๗.๒๕
จังหวัดกระบี่	๕๘.๑๓	๓๖.๔๑	๓๐.๗๕	๔๑.๘๖	๔๑.๗๙
จังหวัดตรัง	๖๐.๑๐	๓๗.๔๙	๓๑.๖๙	๔๓.๑๒	๔๓.๑๐
จังหวัดสตูล	๕๔.๓๖	๓๒.๖๒	๒๘.๘๗	๓๘.๖๔	๓๘.๖๒

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตารางที่ ๑๔ การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิ
 ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำแนกตาม
 รายวิชาและจังหวัด

หน่วย : คะแนน

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)				
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	เฉลี่ยรวม
ระดับประเทศ	๕๐.๗๓	๓๑.๗๖	๒๕.๓๘	๓๐.๐๐	๓๔.๔๗
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๕๒.๑๖	๓๑.๕๗	๒๖.๕๑	๓๐.๖๘	๓๕.๒๓
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๕๑.๗๙	๓๑.๕๓	๒๕.๙๖	๓๐.๓๗	๓๔.๙๑
จังหวัดชุมพร	๕๒.๙๗	๓๑.๖๕	๒๕.๔๖	๓๐.๒๒	๓๕.๐๘
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๕๒.๗๙	๓๑.๔๗	๒๕.๗๘	๓๐.๔๙	๓๕.๑๓
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๓.๐๘	๓๑.๓๒	๒๗.๒๕	๓๐.๙๕	๓๕.๖๕
จังหวัดพัทลุง	๕๑.๖๙	๓๐.๕๐	๒๕.๙๔	๓๐.๓๖	๓๔.๖๒
จังหวัดสงขลา	๕๐.๙๕	๓๒.๑๙	๒๖.๘๗	๓๐.๘๓	๓๕.๒๑
จังหวัดระนอง	๕๑.๒๘	๓๐.๒๙	๒๔.๕๙	๒๙.๖๐	๓๓.๙๔
จังหวัดพังงา	๕๐.๘๘	๒๙.๙๔	๒๔.๑๘	๒๙.๕๙	๓๓.๖๕
จังหวัดภูเก็ต	๕๕.๘๔	๓๘.๗๖	๒๙.๖๓	๓๒.๔๘	๓๙.๑๘
จังหวัดกระบี่	๔๙.๙๑	๓๐.๑๗	๒๔.๓๑	๒๙.๖๑	๓๓.๕๐
จังหวัดตรัง	๕๓.๕๒	๓๑.๕๑	๒๗.๓๖	๓๑.๑๓	๓๕.๘๘
จังหวัดสตูล	๔๘.๑๙	๒๘.๘๒	๒๓.๙๙	๒๘.๙๒	๓๒.๔๘

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตารางที่ ๑๕ การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิ
 ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำแนกตาม
 รายวิชาและจังหวัด

หน่วย : คะแนน

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)					
	ภาษาไทย	สังคมฯ	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	เฉลี่ยรวม
ระดับประเทศ	๔๐.๗๘	๓๓.๐๙	๒๖.๑๘	๑๙.๙๖	๒๙.๐๙	๒๙.๘๒
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๔๒.๒๘	๓๓.๙๔	๒๖.๐๖	๒๐.๒๒	๒๙.๒๘	๓๐.๓๖
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๔๓.๓๘	๓๔.๕๑	๒๗.๐๘	๒๑.๗๖	๓๐.๐๑	๓๑.๓๕
จังหวัดชุมพร	๔๒.๕๐	๓๓.๘๕	๒๔.๘๘	๒๐.๑๑	๒๙.๙๓	๓๐.๒๕
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๔๑.๑๕	๓๓.๓๗	๒๔.๙๑	๑๙.๒๗	๒๘.๘๖	๒๙.๕๑
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๔๓.๒๐	๓๔.๒๖	๒๖.๐๖	๒๐.๗๕	๒๙.๔๘	๓๐.๗๕
จังหวัดพัทลุง	๔๑.๖๘	๓๓.๔๙	๒๔.๕๕	๑๘.๖๕	๒๘.๐๒	๒๙.๒๘
จังหวัดสงขลา	๔๒.๒๘	๓๔.๑๑	๒๗.๑๖	๒๐.๗๔	๒๙.๕๗	๓๐.๗๗
จังหวัดระนอง	๔๓.๘๗	๓๓.๔๑	๒๖.๗๖	๒๐.๓๐	๒๙.๒๔	๓๐.๗๒
จังหวัดพังงา	๓๙.๑๙	๓๓.๑๗	๒๔.๐๙	๑๙.๑๒	๒๙.๑๐	๒๘.๙๓
จังหวัดภูเก็ต	๔๘.๙๑	๓๗.๐๒	๓๖.๖๗	๓๑.๑๐	๓๕.๓๒	๓๗.๘๐

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)					
	ภาษาไทย	สังคมฯ	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	เฉลี่ยรวม
จังหวัดกระบี่	๔๒.๖๙	๓๔.๒๕	๒๖.๖๒	๒๐.๙๙	๓๐.๐๔	๓๐.๙๒
จังหวัดตรัง	๔๕.๕๔	๓๕.๔๙	๒๗.๒๙	๒๓.๓๔	๓๐.๗๗	๓๒.๔๙
จังหวัดสตูล	๔๑.๔๔	๓๓.๖๘	๒๖.๘๘	๑๙.๙๑	๒๘.๕๘	๓๐.๑๐

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๓.๒.๒ การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)

ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ สะท้อนให้เห็นถึงสถานะของการศึกษาพื้นฐานไทยที่ยังต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศอยู่ที่ ๕๗.๗๘ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านภาษาไทยที่ดีกว่า คณิตศาสตร์อย่างชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านภาษาไทย ๖๒.๕๘ คะแนน ในขณะที่คะแนนเฉลี่ย ด้านคณิตศาสตร์อยู่ที่ ๕๒.๙๗ คะแนน ความแตกต่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการจัดการ เรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน สำหรับภาพรวมในระดับภูมิภาค พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ทั้งสองฝั่งมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีคะแนนเฉลี่ย ๕๖.๔๖ คะแนน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีคะแนนเฉลี่ย ๕๕.๘๙ คะแนน ผลการประเมินในระดับภูมิภาคนี้ บ่งชี้ว่าการศึกษาในภาคใต้ยังต้องการการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เท่าทันกับมาตรฐานระดับประเทศ การวิเคราะห์ในระดับจังหวัดแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน จังหวัดพังงาเป็นจังหวัดที่มีผลงานโดดเด่นที่สุดด้วยคะแนนเฉลี่ยรวม ๕๙.๔๗ คะแนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาไทยที่ได้คะแนนสูงถึง ๖๖.๐๗ คะแนน จังหวัดชุมพรก็แสดงผลงาน ที่น่าประทับใจเช่นกัน ด้วยคะแนนเฉลี่ยรวม ๕๙.๑๔ คะแนน และมีความสมดุลในทั้งสองด้าน คือ คณิตศาสตร์ ๕๓.๙๘ คะแนน และภาษาไทย ๖๔.๓๑ คะแนน นอกจากนี้ จังหวัดตรังและกระบี่ ก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย คือ ๕๗.๘๐ คะแนน และ ๕๗.๙๖ คะแนน ตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม จังหวัดระนองมีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำที่สุดในภูมิภาค อยู่ที่ ๔๘.๙๓ คะแนน และมีคะแนนต่ำทั้งในด้านคณิตศาสตร์ ๔๔.๔๕ คะแนน และภาษาไทย ๕๓.๔๑ คะแนน ซึ่งต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยประเทศอย่างมาก จังหวัดสตูลและสงขลาก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ อย่างชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม ๕๒.๓๒ คะแนน และ ๕๓.๑๙ คะแนน ตามลำดับ จากผลการทดสอบครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาพื้นฐานของไทยยังต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการสอนคณิตศาสตร์ที่ยังมีคะแนนต่ำกว่าภาษาไทยอย่างมาก ความแตกต่างของคุณภาพการศึกษาระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมทางการศึกษา และสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันให้กับเด็กไทยทุกคน ในการพัฒนาตนเองสู่อนาคต

ตารางที่ ๑๖ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖
จำแนกตามจังหวัด

หน่วย : คะแนน

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)		
	ด้านคณิตศาสตร์	ด้านภาษาไทย	รวม ๒ ด้าน
ระดับประเทศ	๕๒.๘๗	๖๒.๕๘	๕๗.๗๘
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๕๐.๑๖	๖๑.๖๑	๕๕.๘๘
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๕๐.๖๕	๖๒.๒๖	๕๖.๔๖
จังหวัดชุมพร	๕๓.๘๘	๖๔.๓๑	๕๙.๑๔
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๔๙.๔๙	๖๒.๖๗	๕๖.๐๘
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๐.๘๙	๖๒.๖๒	๕๖.๗๕
จังหวัดพัทลุง	๕๓.๐๒	๖๒.๑๖	๕๗.๕๙
จังหวัดสงขลา	๔๗.๖๗	๕๘.๗๐	๕๓.๑๙
จังหวัดระนอง	๔๔.๔๕	๕๓.๔๑	๔๘.๙๓
จังหวัดพังงา	๕๒.๘๘	๖๖.๐๗	๕๙.๔๗
จังหวัดภูเก็ต	๕๑.๓๔	๖๓.๗๘	๕๗.๕๖
จังหวัดกระบี่	๕๓.๐๗	๖๒.๘๕	๕๗.๙๖
จังหวัดตรัง	๕๑.๒๐	๖๔.๓๘	๕๗.๘๐
จังหวัดสตูล	๔๖.๘๐	๕๗.๘๒	๕๒.๓๒

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๓.๒.๓ ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT)

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ สะท้อนภาพรวมความสามารถด้านการอ่านของประเทศไทยในสองมิติหลัก คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศอยู่ที่ ๗๙.๐๐ คะแนน ซึ่งบ่งชี้ถึงความสามารถในการอ่านของนักเรียนในระดับพื้นฐานที่อยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาผลการประเมินแยกตามด้าน พบว่า ด้านการอ่านออกเสียงมีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ๗๙.๙๓ คะแนน ในขณะที่ด้านการอ่านรู้เรื่องมีคะแนนเฉลี่ย ๗๘.๐๖ คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ดีกว่าการทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านเล็กน้อยในระดับภูมิภาค การวิเคราะห์ตามกลุ่มจังหวัดแสดงให้เห็นว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีคะแนนเฉลี่ยรวม ๗๙.๐๖ คะแนน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีคะแนนเฉลี่ยรวม ๗๘.๗๐ คะแนน ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยรวมใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ บ่งชี้ว่าภาพรวมความสามารถด้านการอ่านในภูมิภาคนี้อยู่ในระดับที่ดี สำหรับการวิเคราะห์ผลในระดับจังหวัดนั้น สามารถจำแนกได้เป็นสองกลุ่มหลักคือ จังหวัดที่มีผลงานโดดเด่น และจังหวัดที่ควรได้รับการปรับปรุง ในกลุ่มจังหวัดที่มีผลงานโดดเด่น จังหวัดพังงา ถือว่าแสดงผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมที่สุดในตารางนี้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงถึง ๘๑.๗๖ คะแนน ซึ่งเป็นผลมาจากความโดดเด่นทั้งด้านการอ่านออกเสียงที่ได้คะแนนสูงถึง ๘๓.๐๒ คะแนน

และการอ่านรู้เรื่องที่ ๘๐.๕๑ คะแนน นอกจากนี้ จังหวัดชุมพร ก็มีผลงานที่น่าประทับใจเช่นกัน ด้วยคะแนนเฉลี่ยรวม ๘๑.๐๔ คะแนน โดยมีความสมดุลที่ดีทั้งในการอ่านออกเสียง ๘๑.๕๗ คะแนน และการอ่านรู้เรื่อง ๘๐.๕๑ คะแนน ยิ่งไปกว่านั้น จังหวัดกระบี่ ๘๑.๑๙ คะแนน และจังหวัดตรัง ๘๐.๕๐ คะแนน ก็เป็นอีกสองจังหวัดที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอย่างชัดเจน ในทางตรงกันข้าม จังหวัดสตูลมีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำที่สุดในตารางนี้ที่ ๗๒.๐๓ คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคะแนนที่ต่ำทั้งในด้านการอ่านออกเสียง ๗๐.๒๙ คะแนน และการอ่านรู้เรื่อง ๗๓.๗๗ คะแนน อันเป็นระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอย่างมาก ดังนั้น สถานการณ์นี้จึงสะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในระบบการจัดการศึกษาของจังหวัด นอกจากจังหวัดสตูลแล้ว จังหวัดสงขลา คะแนนเฉลี่ยรวม ๗๖.๓๕ คะแนน และจังหวัดระนอง คะแนนเฉลี่ยรวม ๗๖.๓๖ คะแนน ก็มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการอ่านในพื้นที่เหล่านี้

ตารางที่ ๑๗ ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำแนกตามจังหวัด

หน่วย : คะแนน

จังหวัด / พื้นที่	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)		
	การอ่านออกเสียง	การอ่านรู้เรื่อง	รวม ๒ ด้าน
ระดับประเทศ	๗๙.๙๓	๗๘.๐๖	๗๙.๐๐
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	๗๙.๖๐	๗๗.๘๐	๗๘.๗๐
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	๘๐.๐๕	๗๘.๐๗	๗๙.๐๖
จังหวัดชุมพร	๘๑.๕๗	๘๐.๕๑	๘๑.๐๔
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๗๙.๔๑	๗๘.๗๓	๗๙.๐๗
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๘๑.๔๔	๗๗.๗๘	๗๙.๖๑
จังหวัดพัทลุง	๘๑.๘๙	๗๗.๑๖	๗๙.๕๓
จังหวัดสงขลา	๗๖.๔๕	๗๖.๒๕	๗๖.๓๕
จังหวัดระนอง	๗๘.๘๘	๗๓.๘๓	๗๖.๓๖
จังหวัดพังงา	๘๓.๐๒	๘๐.๕๑	๘๑.๗๖
จังหวัดภูเก็ต	๘๒.๖๑	๗๗.๘๕	๘๐.๒๓
จังหวัดกระบี่	๘๒.๒๑	๘๐.๑๗	๘๑.๑๙
จังหวัดตรัง	๘๑.๖๔	๗๙.๓๗	๘๐.๕๐
จังหวัดสตูล	๗๐.๒๙	๗๓.๗๗	๗๒.๐๓

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๓.๓ การวิเคราะห์ SWOT การพัฒนาการศึกษาภาคใต้

ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ภาคใต้ (จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล) โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง และ จุดอ่อน) Model และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส และ อุปสรรค) ซึ่งมีผลวิเคราะห์ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

๑) ด้านโอกาสทางการศึกษา

(๑) การเข้าถึงการศึกษาที่ครอบคลุม: นโยบายทางการศึกษามุ่งเน้นการเข้าถึงของทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เด็กพิการ และครอบครัวรายได้ต่ำ ทำให้ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม

(๒) ระบบการศึกษาครบวงจรและหลากหลาย: มีสถานศึกษาครบทุกระดับและประเภท ตั้งแต่ก่อนปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ทำให้เกิดความเชื่อมโยงในระบบและผู้เรียนสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจ

(๓) การบูรณาการภูมิปัญญาและเศรษฐกิจท้องถิ่น: ประชากรมีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรกรรม ซึ่งสามารถนำมาต่อยอดในการเรียนรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มได้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่: สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลาย เช่น หลักสูตรการเกษตร การท่องเที่ยว และการพัฒนาผู้ด้อยโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนในพื้นที่

๒) ด้านคุณภาพการศึกษา

(๑) ระดับการศึกษาของประชากรสูงขึ้น: จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรที่สูงขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนได้รับการศึกษามากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิต

(๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น: ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ และมีธยมศึกษาปีที่ ๓ มีบางรายวิชาที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศและมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๓) ต้นแบบสถานศึกษาที่มีคุณภาพ: การมีโรงเรียนและสถาบันการศึกษาที่เป็นต้นแบบระดับประเทศ ดึงดูดนักเรียนนักศึกษาจากที่อื่นมาศึกษา ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับมาตรฐานการศึกษาโดยรวม

(๔) บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจท้องถิ่นและมีคุณภาพ: ครูและบุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ จึงมีความเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดเป็นอย่างดี ประกอบกับมีวุฒิทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(๕) ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ: ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความร่วมมืออย่างดีในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับการศึกษาในพื้นที่

๓) ด้านประสิทธิภาพการบริหาร

(๑) กลไกการประสานงานที่เข้มแข็ง: การมีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเป็นกลไกสำคัญในการประสานงาน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์และพัฒนาการศึกษาในพื้นที่

(๒) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง: ต้นสังกัดของครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยยกระดับศักยภาพและความรู้ความสามารถ

(๓) ระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ: การมีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

(๔) การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน: ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในบริบทท้องถิ่น สามารถบูรณาการความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรักและหวงแหนท้องถิ่น ต่อยอดไปสู่การสร้างสรรค์เศรษฐกิจในอนาคต

(๕) การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย: ได้รับการสนับสนุนที่ดีจากภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการ

(๖) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล: มีกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔) ด้านเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

เครือข่ายการศึกษาที่เข้มแข็ง: เครือข่ายการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม มีความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด

๕) ด้านอื่น ๆ

หลักสูตรระยะสั้นเพื่อการสร้างอาชีพ: การมีหลักสูตรระยะสั้นที่หลากหลายจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานศึกษาอาชีวะ สกร. และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน มีบทบาทสำคัญในการสร้างอาชีพและเสริมรายได้ให้กับชุมชนโดยตรง

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑) ด้านโอกาสทางการศึกษา

(๑) ปัญหาบุคลากรแนะแนวไม่เพียงพอ: การขาดแคลนครูแนะแนวทำให้การให้คำปรึกษาและค้นหาความถนัดของนักเรียนไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการค้นพบศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง

(๒) ความท้าทายด้านความหลากหลายของประชากร: การที่ผู้เรียนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ อาจทำให้การจัดการศึกษาต้องเผชิญกับความซับซ้อนในการปรับหลักสูตร และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการที่แตกต่างกัน

(๓) อุปสรรคในการเดินทางสำหรับนักเรียนพื้นที่ห่างไกล: การขาดระบบขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุมในพื้นที่ห่างไกลเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นักเรียนประสบปัญหาในการเดินทางมาโรงเรียน ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๔) การขาดแคลนครูในสาขาวิชาสำคัญ: การขาดแคลนครูในวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวม เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

(๕) ปัญหาเด็กออกกลางคันและหลุดจากระบบ: อัตราการออกกลางคันที่สูง รวมถึงเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษามีจำนวนมาก ก่อให้เกิดการสูญเสียโอกาสทางการศึกษา ปัญหานี้มีสาเหตุมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานของครอบครัว และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เข้มแข็งพอ

(๖) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: การที่เด็กหลุดจากระบบการศึกษามีจำนวนมาก บ่งชี้ถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ยังคงมีอยู่ ทำให้กลุ่มเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง

(๗) ขาดการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์: การขาดการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การดำเนินงาน อาจไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ตอบโจทย์ภาพรวม

๒) ด้านคุณภาพการศึกษา

(๑) ปัญหาการขาดแคลนครูเฉพาะทาง: ยังคงขาดแคลนครูผู้สอนในบางสาระวิชา รวมถึงสาขาวิชาชีพเฉพาะด้านที่จำเป็นต่อการพัฒนาตามความต้องการของพื้นที่ ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ครอบคลุม

(๒) ภาระงานครูที่เกินการสอน: การที่ครูมีภาระนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้เวลาในการเตรียมการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการสอนลดลง ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนโดยตรง

(๓) บุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงพอและพัฒนาไม่ทั่วถึง: บุคลากรทางการศึกษาโดยรวมยังไม่เพียงพอ และการพัฒนาศักยภาพก็ยังไม่ทั่วถึงทุกสังกัด ทำให้คุณภาพของบุคลากร ยังไม่เป็นไปตามที่ควร

(๔) ขาดทักษะสำคัญในบุคลากร: บุคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะที่สำคัญ โดยเฉพาะด้านภาษา ไอที และการวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล

(๕) ข้อจำกัดในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ: ในบางจังหวัดมีสถานประกอบการ ขนาดใหญ่น้อย ทำให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาขาดโอกาสในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะประสบการณ์จริง การส่งนักศึกษาไปฝึกงานต่างจังหวัดก็ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

(๖) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำในบางวิชา: ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ยังต่ำกว่าระดับประเทศในวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ และผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ก็ยังต่ำกว่าระดับประเทศ

(๗) ขาดแคลนบุคลากรสายสนับสนุน: ยังคงขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการแนะแนว นักจิตวิทยา และบุคลากรสายสนับสนุน เช่น ด้านการเงิน ชุรการ และบุคคล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการและการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น

(๘) การพัฒนาทักษะขั้นสูงยังไม่ทั่วถึง: ครูและบุคลากรบางส่วนยังขาดการพัฒนาทักษะที่สำคัญ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการวิจัยและนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันสมัย

๓) ด้านประสิทธิภาพการบริหาร

(๑) ปัญหาข้อมูลไม่เชื่อมโยงกัน: ข้อมูลของหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ยังไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน และตัดสินใจได้อย่างเต็มที่

(๒) การใช้เทคโนโลยีไม่เต็มศักยภาพ: การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการศึกษา ยังไม่เต็มศักยภาพ เนื่องจากขาดความพร้อมทั้งด้านสถานที่และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย

(๓) โรงเรียนขนาดเล็กและปัญหาการใช้ทรัพยากร: การเพิ่มขึ้นของโรงเรียนขนาดเล็กส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรที่อาจไม่คุ้มค่าทางการศึกษา เนื่องจากแต่ละโรงเรียนต้องมีบุคลากรและทรัพยากรพื้นฐานแยกกัน

๔) ด้านเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

การเชื่อมโยงเครือข่ายที่จำกัด: การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงค่อนข้างน้อย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ยังขาดการประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลและเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาอาจไม่เป็นอย่างบูรณาการ

โอกาส (Opportunities)

๑) ด้านกฎหมาย

(๑) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อความคล่องตัว: จังหวัดที่ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ซึ่งเอื้อให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่สามารถร่วมกันจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) นโยบายสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต: กฎหมายและนโยบายด้านการศึกษาระดับชาติและจังหวัด สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำ ทำให้เกิดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษา

๒) ด้านการเมือง

นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญ: รัฐบาลให้ความสำคัญและมั่นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานและจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๓) ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ระบบโลจิสติกส์ครอบคลุม: การมีระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงครอบคลุมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ทำให้การเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรร่วมกันเป็นไปได้ง่ายขึ้น ซึ่งเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างพื้นที่

(๒) การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอาเซียน: การขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน สร้างโอกาสในการพัฒนาหลักสูตรอาชีพ ที่สอดคล้องกับการเติบโตของภาคการเกษตรและการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นจุดแข็งและศักยภาพของภาคใต้

๔) ด้านสังคม

(๑) การศึกษาที่หลากหลายตามบริบทสังคม: การเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทำให้การจัดการศึกษามีความหลากหลายมากขึ้น ผู้เรียนมีทางเลือกในการศึกษามากขึ้น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับพลวัตของโลกได้

(๒) ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น: ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นของภาคใต้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และสามารถนำมาบูรณาการในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณค่าและอัตลักษณ์ให้แก่ผู้เรียน

๕) ด้านคน/ประชาชน

การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน: กลุ่มจังหวัดภาคใต้มีศักยภาพจากประชาชน ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่พร้อมสนับสนุนการศึกษา มีความตระหนักและร่วมมือในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในพื้นที่

๖) ด้านสิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้จากธรรมชาติและประวัติศาสตร์: การมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน อุทยาน แหล่งประวัติศาสตร์ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบบูรณาการและการเรียนรู้นอกห้องเรียน

๗) ด้านอาชีพและรายได้

รายได้เฉลี่ยสูงและอาชีพหลากหลาย: รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่สูงและอาชีพที่หลากหลายในพื้นที่ ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างตรงจุด ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำและสร้างรายได้ให้แก่ผู้เรียน

๘) ด้านอื่น ๆ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล: ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นโอกาสสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีความสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลและเครื่องมือการเรียนรู้ได้หลากหลาย

อุปสรรค (Threats)

๑) ด้านกฎหมาย

(๑) การพึ่งพานโยบายส่วนกลาง: แม้จะมีความพยายามในการกระจายอำนาจ แต่การบริหารจัดการศึกษา ยังคงต้องพึ่งพานโยบายจากส่วนกลางเป็นหลัก ทำให้ขาดความยืดหยุ่น และคล่องตัวในการปรับใช้ให้เข้ากับบริบทเฉพาะของพื้นที่

(๒) ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่ซับซ้อน: ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับ ในการสั่งการจัดซื้อจัดจ้างไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องพัสดุทำให้เกิดความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

๒) ด้านการเมือง

(๑) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย: การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาจส่งผลให้นโยบายการพัฒนาการศึกษาขาดความต่อเนื่อง เมื่อผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ มีการปรับเปลี่ยน ทำให้การดำเนินงานและแผนงานที่วางไว้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

(๒) การปรับเปลี่ยนนโยบายของผู้บริหาร: การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ของกระทรวงศึกษาธิการบ่อยครั้งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนนโยบาย ซึ่งทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่องและขาดทิศทางที่ชัดเจนในระยะยาว

๓) ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ความเหลื่อมล้ำทางรายได้: ความเหลื่อมล้ำและช่องว่างระหว่างรายได้ ของกลุ่มประชากรมีผลโดยตรงต่อโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ทำให้กลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่ดีได้

(๒) รายได้ครัวเรือนลดลง: รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนที่มีแนวโน้มลดลงส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองทำให้ไม่สามารถส่งลูกหลานเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งจำกัดโอกาสทางการศึกษาของเยาวชน

๔) ด้านสังคม

(๑) ปัญหาสังคมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่: ปัญหาสังคมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ยาเสพติด ภัยไซเบอร์ ภัยพิบัติธรรมชาติ และโรคอุบัติใหม่ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียน การสอนในสถานศึกษา และยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

(๒) โครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย: การที่โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย และมีอัตราการเกิดลดลงส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระยะยาว ทั้งในด้านจำนวนผู้เรียน และทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง

๕) ด้านคน/ประชาชน

(๑) ประชากรวัยเรียนลดลง: ประชากรในวัยเรียนที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ส่งผลให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่คุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และการบริหารจัดการ

(๒) ผลกระทบต่อแรงงานในระยะยาว: การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ และการลดลงของอัตราการเกิดอาจส่งผลกระทบต่อจำนวนแรงงานและความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

๖) ด้านสิ่งแวดล้อม

ภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: ภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทั้งในด้านความเสียหายต่ออาคารสถานที่ การหยุดชะงักของการเรียนการสอน และความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

๗) ด้านอาชีพและรายได้

(๑) ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา: ความเหลื่อมล้ำและช่องว่างระหว่างรายได้ของกลุ่มประชากรยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแตกต่างกัน

(๒) การย้ายถิ่นฐานของแรงงาน: การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองที่ใช้แรงงานส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนขาดการเข้าถึงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากต้องย้ายตามผู้ปกครองหรือต้องออกจากระบบการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

๘) ด้านอื่น ๆ

ระบบอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุม: ระบบอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ ๔

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๔.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประชากรได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีอาชีพ เป็นคนดีมีความสุข”

๔.๒ พันธกิจ (Mission)

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชากรทุกช่วงวัยให้เรียนรู้ตลอดชีวิตและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาของประชากร
- ๓) พัฒนาศักยภาพกำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- ๔) สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕) เสริมสร้างความเข้มแข็ง สถาบันหลักของชาติ ครอบครัว ชุมชน เพื่อรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๔.๓ เป้าประสงค์รวม (Goal)

- ๑) ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ประชากรได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญา
- ๓) กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงานสามารถทำงานได้หลากหลาย และมีรายได้
- ๔) ประชากรมีคุณภาพชีวิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๕) ประชากรมีคุณภาพ ทักษะ และสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สอดคล้อง เหมาะสมกับการเสริมสร้างความมั่นคง ในแต่ละบริบท และอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย

๔.๔ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม

- ๑) ร้อยละของประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมให้ส่งเสริมความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาแก่ผู้เรียนทุกระดับ ทุกสังกัด
- ๓) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา/กำลังคนที่ประกอบอาชีพให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ และมีงานทำ
- ๔) ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ๕) ร้อยละของประชากรที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีความรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น

๔.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑) การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามพหุปัญญา
- ๓) การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงตรงตามมาตรฐานอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน
- ๔) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๕) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ

๔.๖ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์รายประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ประชากรได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

ตัวชี้วัด

ร้อยละประชากรได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑

กลยุทธ์

- ๑) ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตในทุกมิติอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย
- ๒) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุ และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามพหุปัญญา

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ๑) หน่วยงานการศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
- ๒) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแนวทางของพหุปัญญา

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของหน่วยงานการศึกษามีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศ

๒) ร้อยละของประชากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา

กลยุทธ์

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาทางปัญญาผ่านสื่อและการเรียนการสอนในหลักสูตร
- ๒) ส่งเสริม สนับสนุน การคัดกรองผู้เรียนตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญา
- ๓) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถความถนัดตามพหุปัญญา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงตรงตามมาตรฐานอาชีพและความต้องการ
ของตลาดแรงงาน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ตอบโจทย์
ความต้องการของตลาดแรงงาน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของกำลังคนที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

กลยุทธ์

๑) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ
ตรงตามมาตรฐานอาชีพ

๒) พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ ความต้องการ
ของตลาดแรงงาน และการเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เกษตร และบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑) ประชากรมีจิตสำนึกและตระหนักในการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

๒) ประชากรเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) ประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน อนุรักษ์
และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) ร้อยละของประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

๑) เสริมสร้างการรับรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมจิตสำนึกในการป้องกัน
อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

๓) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในทุกระดับ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดระบบ และการดูแลป้องกันภัย ในรูปแบบใหม่
ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติสร้างความรู้
ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกในการธำรงรักษา
สถาบันหลักของชาติ

๒) ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้อง
ดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

กลยุทธ์

๑) จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ

๒) จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน
ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ความเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วิสัยทัศน์	ประชากรได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีอาชีพ เป็นคนดีมีความสุข				
พันธกิจ	๑. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชากรทุกช่วงวัยให้เรียนรู้ตลอดชีวิต และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑	๒. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถตามพหุปัญญาของประชากร	๓. พัฒนาศักยภาพกำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	๔. สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕. เสริมสร้างความเข้มแข็ง สถาบันหลักของชาติ ครอบคลุม ชุมชน เพื่อรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบ
เป้าประสงค์รวม	๑. ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๒. ประชากรได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญา	๓. กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานได้หลากหลาย และมีรายได้	๔. ประชากรมีคุณภาพชีวิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๕. ประชากรมีคุณภาพ ทักษะ และสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สอดคล้องเหมาะสมกับการเสริมสร้างความมั่นคงในแต่ละบริบท และอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย
ตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม	๑. ร้อยละของประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๒. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมให้ส่งเสริมความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาแก่ผู้เรียนทุกระดับทุกสังกัด	๓. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา/กำลังคนที่ประกอบอาชีพให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพและมีการทำงานทำ	๔. ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	๕. ร้อยละของประชากรที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีความรู้ และทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น
ประเด็นยุทธศาสตร์	๑. การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๒. การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพตามพหุปัญญา	๓. การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงตรงตามมาตรฐานอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน	๔. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๕. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ
เป้าประสงค์	การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเสริมสร้างทักษะมีทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๑. หน่วยงานการศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ๒. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแนวทางของพหุปัญญา	กำลังคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน	๑. ประชากรมีจิตสำนึกและตระหนักในการป้องกันอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ประชากรเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. ประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒. การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดระบบและการดูแลป้องกันภัย ในรูปแบบใหม่ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
ตัวชี้วัด	ร้อยละประชากรที่ได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๑. ร้อยละของหน่วยงานการศึกษามีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศ ๒. ร้อยละของประชากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา	ร้อยละของกำลังคนที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพหรือการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ	๑. ร้อยละของประชากรที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. ร้อยละของประชากรมีการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ ๒. ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตในทุกมิติอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย ๒. ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุวมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน	๑. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาทางปัญญาผ่านสื่อและการเรียนการสอนในหลักสูตร ๒. ส่งเสริม สนับสนุน การคัดกรองผู้เรียนตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญา ๓. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถความถนัดตามพหุปัญญา	๑. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานอาชีพ ๒. พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน และการเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบริการ เกษตร และบริการ	๑. เสริมสร้างการรับรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมจิตสำนึกในการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ๓. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึกของประชากรในการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ ๒. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการปกป้องดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชน ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ตามที่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๖ ภาคภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาภาค สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาค ได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในพื้นที่ โดยกำหนดกรอบนโยบาย และวางระบบในการบริหารงานภาคภูมิศาสตร์ กลุ่มจังหวัด และจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ภายใต้กรอบแนวคิด ของความเชื่อมโยงแผนทั้ง ๓ ระดับ เป้าหมายและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓) นโยบายรัฐบาล นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาของภาคใต้ โดยศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติทางการศึกษาในภาพรวม ปัจจัยและแนวโน้มต่าง ๆ ทั้งภายใน ประกอบด้วย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหาร ระบบการทำงาน บุคลากร ทักษะ และค่านิยมร่วม และภายนอกที่ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และกฎหมายพื้นฐานทางการศึกษา รวบรวม ประมวล เพื่อจะได้ทราบถึง สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างชัดเจนและสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการ ที่จะให้แผนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาระดับภาคสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้เกิดผลและเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

๑. ทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสำคัญใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนา การศึกษาภาคใต้ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนและถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม โดยยึดกรอบความคิดจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง มาใช้วิเคราะห์กำหนดแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการศึกษาภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๗๐ ในการขอตั้งงบประมาณให้รองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ที่ได้รับไว้ภายใต้แผนพัฒนา

๒. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่ภาคใต้ ให้สามารถดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลุ่มโครงการและกิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

๓. กำหนดกลไกการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย

๓.๑ แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีหน้าที่ระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับบริบทสำคัญใหม่ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาคสู่การปฏิบัติ โดยมีหน้าที่ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาคสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

๓.๓ แต่งตั้งคณะทำงานกำกับ ติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาระดับภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ ระดมความคิดเห็น รวมทั้งจัดทำแผนงานโครงการให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคและจังหวัด นโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

๔. สร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาการศึกษาระดับภาค และเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับแผนหรือจัดทำแผนพัฒนาและยกระดับการศึกษาในระยะต่อไป

๕. สร้างการรับรู้กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ จุดเน้น เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาในระดับภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผน ๓ ระดับ รวมทั้งนโยบายและบริบทสำคัญใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้กับบุคลากรของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่

๖. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ในการปฏิบัติงานด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

๗. การติดตามและประเมินผลโดยให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแต่ละยุทธศาสตร์ซึ่งพิจารณาจากตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ มากำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ภาคผนวก

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาคใต้
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๖ ภาคภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก สำนักงานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

ในการนี้ เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่ รวมทั้งมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

๑. นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการในตำแหน่ง ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ ปฏิบัติหน้าที่ ศึกษาธิการภาคใต้	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายชูสิน วรเดช	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการในตำแหน่ง ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายรัชพร วรรณคำ	รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะกรรมการ
๔. นายกิตติภัทท์ ไกรเพชร	รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะกรรมการ
๕. นางภคชญา เสรีรัตน์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะกรรมการ
๖. นางสาวธนรัตน์ พรหมสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ) สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะกรรมการ

๗. นางญาดา...

๗. นางญาดา วงศ์ดาว	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะทำงาน
๘. นางสาวสุวรรณา รักหย้า	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะทำงาน
๙. นางสาวอัญชิสา แก้วจันทน์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวสิริพร จันทร์อินทร์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖	คณะทำงาน
๑๑. นางจุไรวรรณ ไกรมาก	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร	คณะทำงาน
๑๒. นางจันทร์หา ทาแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต ๒	คณะทำงาน
๑๓. นางขวัญศิริ กองช่าง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต ๑	คณะทำงาน
๑๔. นายศุภชัย จันทร์ประดิษฐ์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพไชยา วิทยาลัยการอาชีพไชยา	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวสุ ร่มจิตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวนิธิดา สุทธิพันธ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด สุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๑๗. นายประยูร เงินพรหม	ประธานหอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช หอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวรัตนภรณ์ หนูแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๑๙. นายชัยยศ อลงกตภิตติคุณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒๐. นางณภาพัช ราโชภาณูญ	หัวหน้ากลุ่มแผนงานและงบประมาณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวศินัญญา ศรีเกตุ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต ๑	คณะทำงาน

๒๒. นายทีปวิทย์...

๒๒. นายทีปวิทย์ ศรีอินทร์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวปวีรสา สอวัฒนชาติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๒๔. นายอนันต์ สาโร	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา	คณะทำงาน
๒๕. นางจิตติยา สุรพลสิน	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต ๑	คณะทำงาน
๒๖. นางสาวปริยากร ภูเกียรติกุลศิริ	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา	คณะทำงาน
๒๗. นางสาวจันจิรา ฤๅชา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคใต้	คณะทำงาน
๒๘. นายอภิชาติ โพธิ์ขันธ์	พนักงานพิมพ์ ส.๔ สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคใต้	คณะทำงาน
๒๙. นางเรณู ศรีชูวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระนอง	คณะทำงาน
๓๐. นางสาวธิดารัตน์ คล้ายทอง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดระนอง	คณะทำงาน
๓๑. นายเรืองชัย ขุนนิตย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพังงา	คณะทำงาน
๓๒. นางสาวจิรมา จอห์นน้อย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพังงา	คณะทำงาน
๓๓. นางธมล หมื่นอักษร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พังงา	คณะทำงาน
๓๔. นางสาวลลิตกษณ์ ไกรสาร	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต	คณะทำงาน
๓๕. นางสาวสิณีนฎา อารีย์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่	คณะทำงาน
๓๖. นางสาววันวิสา นามเคน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่	คณะทำงาน
๓๗. นายวรารุณ ไกรนที	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด กระบี่	คณะทำงาน

๓๘. นางอมรรัตน์...

๓๘. นางอมรรัตน์ เกลาเกลี้ยง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง	คณะทำงาน
๓๙. นางอรพินทร์ วิทยะภักดิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต ๑	คณะทำงาน
๔๐. นายฤทธิเกียรติ สังข์ทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล	คณะทำงาน
๔๑. นายสิริสวัสดิ์ อวยชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสตูล	คณะทำงาน
๔๒. นางสาวพรรณธิดา ยอดแก้ว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะทำงาน และเลขานุการ
๔๓. นางสาวเพชรรัตน์ สิทธิรักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔. นางสาวกรรณก แสงผะกาย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๔๕. นายกิตติคุณ พันธุ์เสงี่ยม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๔๖. นายดำรงศักดิ์ ประจงไสย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา
ภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ให้สอดคล้องเชื่อมโยง
กับทิศทางการพัฒนาประเทศ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่ และบริบทใหม่ที่เกี่ยวข้อง
รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายรัชพร วรรณคำ)

รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ รักษาการในตำแหน่ง

ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕

ปฏิบัติหน้าที่ ศึกษาธิการภาคใต้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร

นายรัชพร วรรณคำ
นางภคชุตตา เสรีรัตน์

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
รักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕
รองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา (นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ)

คณะผู้จัดทำ

นางสาวพรรณธิภา ยอดแก้ว

นางสาวเพชรรัตน์ สิทธิรักษ์
นางสาวกรรณก แสงผะกาย
นายกิตติคุณ พันธุ์แสงี่ยม
นายดำรงศักดิ์ ประจงไสย

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

เขียนรายงานและเรียบเรียง

นายกิตติคุณ พันธุ์แสงี่ยม

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ออกแบบปกและรูปเล่ม

นายดำรงศักดิ์ ประจงไสย

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

**กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการภาค 5
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ**

075 450 964-5

REO5.MOE.GO.TH